

IOAN BOZAC

AL UNSPEZECELEA

**Ed. Napoca Star, Cluj
2006**

Îmi ziceam, în momentul când eram sigur de publicarea istorisirii sentimentale a celor 10 campionate mondiale pe care le-am văzut (intitulată – adecvat, aş zice – „Jubileul unui microbist”), că mă opresc aici cu acest gen de cronici. Totuşi, patima scrisului este pentru mine ca un drog; poate e banală asocierea, însă una mai sugestivă nu cred să găsesc, mai ales dacă adaug că imediat mi-am găsit elemente de sprijin pentru iniţiativă, cum ar fi că încă nu îmi apăruse cartea sau că trebuie să redau atâtea campionate mondiale câţi fotbalişti sunt într-o echipă. (Evident că, mergând mai departe tot aşa, ţin cont şi de cele trei schimbări permise sau de numărul de jucători înscrişi pe foaia de arbitraj ca rezerve, care se cuvine să fie măcar 5. Oi vedea eu, numai să-mi dea Dumnezeu zile.) În plus, după ce trimisesem editurii materialul, m-au năpădit amintiri care şi-ar fi avut locul acolo, deci această lucrare se vrea un fel de completare. *Intenţionez să le grupez sub titlul „Ce nu s-a spus”, dar am credea că vor fi receptate mai aproape de aşteptările mele dacă le inserez în naraţiunea ce urmează.*

Chiar dacă scriu „la cald”, voi păstra – la revizuirea finală – sistematizarea pe grupe, aşa cum am procedat şi până acum. (Va exista şi o deosebire mare – pe alt plan: nu mă voi referi la comportarea echipei noastre în preliminarii. Recunosc că nici nu m-am gândit la aşa ceva, în primul rând pentru că – făcând, cum uşor se observă, permanente asocieri cu ce am terminat deja – mi-a rămas în cap că în epilogul de acolo îmi exprimam speranţe pentru 2010. În plus, e firesc ca prestaţia din

grupa de calificare să ne fie încă proaspătă, chiar dacă am vrea să ni se şteargă din memorie.) De asemenea, nu voi face o descriere amănunţită a fazelor de joc; mă concentrez pe reliefaarea aspectelor ce mi-au captat atenţia (inclusiv cele de coloratură), cu dorinţa de a da prilejuri de reflecţie – constantă, de altfel, şi în redarea turneele finale din 1966 până în 2002.

11 iunie 2006

* * *

Cartea căreia îi aşteptam publicarea până nu se sfârşeşte acest turneu (şi nu mi s-a arătat decât mai apoi – completez acum, o dată cu transpunerea în calculator a ce scriam după meciuri) o încheiam cu ideea că sper ca el să fie cu totul altfel decât precedentul. Începutul m-a mulţumit, nutrindu-mi optimismul. Primul semn bun l-am văzut în protocolul obişnuit înaintea unor partide la asemenea nivel: la imnuri a fost muzică instrumentală – aşa cum cred eu că se cuvine – în megafoane. (Că aceasta a orientat galeriile, ca şi pe cei din teren şi de pe margine, iarăşi e mişcător.) Am apreciat toate acestea cu atât mai mult cu cât în aceeaşi perioadă, la finala NBA, s-a mers dincolo de ce îmi puteam imagina cu bătaia de joc faţă de imnul american: observasem de mult că vin tot felul de indivizi care îl cântă cu vocalize mai mult sau mai puţin reuşite (şi, oricum, îi răpesc solemnitatea), dar în acest iunie 2006 abia l-am recunoscut, în interpretarea unui chitarist.

Cum avansam în introducere, mă voi ocupa de grupe pe rând – în ordine alfabetică, fireşte. De altfel, aceasta corespunde cu cea cronologică măcar pentru partidele

de debut din fiecare. Întrucât încă înainte de tragerea la sorți reprezentativa gazdelor fusese așezată în grupa A (iar Brazilia – în grupa F, pentru ca să nu se poată întâlni decât în finală; nici măcar nu s-a schițat vreo justificare a acestei manevre), ea a făcut inaugurarea, fiind programată și să deschidă toate fazele eliminatorii (momente la care voi ajunge, desigur), în caz că învingea în grupă și – eventual – mai departe.

Să pătrund, însă, în mijlocul subiectului. Chiar din primele minute am remarcat deosebirea imensă față de întâlnirea Franța – Senegal, care a deschis evenimentele acum 4 ani. De această dată favoriții (și totodată cei care aduc mai multe venituri, deci era de dorit să meargă cât mai sus) au deschis scorul – și nu oricum. Șutul lui Lahm a fost demn nu numai de acest nivel, ci chiar de o antologie a campionatelor mondiale. Mi-a plăcut mai mult decât ultimul gol al lor – și acela formidabil, ce-i drept.

Una peste alta, a fost un spectacol cum nu-mi amințesc să fi văzut în deschidere; scorul de 4-2 spune tot. (Am mai prins un 2-2 în 1994, păgubos pentru spanioli pe mâna lor.) Un asemenea rezultat arată și că echipa latino-americană a contribuit din plin la frumusețea jocului. De subliniat mai e că de ambele dăți a „înțepat” Wanchope, profitând (credeam atunci) de faptul că fostul mare înaintaș Klinsmann nu prea avea cum să-și învețe discipolii să se apere – inclusiv jocul la ofsaid. În situațiile în care a ajuns vârful (și cel mai bine cotate) costarican, niciun portar nu avea șanse, deci nu era în discuție decizia tânărului (nu doar absolut, ci și relativ – are cu vreo 5 ani mai puțin decât mine) antrenor german de a-l

titulariza pe Lehmann. E bun pe postul lui – după cum mulți am remarcat, mai ales în semifinala Ligii Campionilor. Pe lângă aceasta, noi – cei neutri – vedem că e binișor de când Kahn a decăzut. (Nu sunt, însă, de acord cu zăriaștii în afirmația că această decădere lui a început la comentatul gol al Braziliei din finală. Cum am spus și în lucrarea la care mă tot refer, să-i fi văzut pe ei încasând direct în piept un șut de la 20 de metri al lui Rivaldo!)

Sunt mereu tentat să fac divagații, însă nu pierd din atenție ideea de bază – pe care doresc să o transmit (și, eventual, să fie acceptată): Germania – Costa Rica a fost o deschidere extrem de plăcută – dătătoare, astfel, de speranțe. (Mă bazam și pe analogia cu cele întâmplare în 2002: cum a fost inaugurarea, așa s-a mers tot timpul.) Contribuția costaricanilor la estetica partidei (inclusiv golurile marcate) mi-a dat un plus de satisfacție, determinându-mă să reflectez că prea se repeziseră toți să-i considere victime sigure, după rezultatele slabe din amicalele pregătitoare. În context, mi-a venit a nu știu câta oară în minte una dintre întâmplările redată de Ioan Chirilă. Nu am avut ocazia să o inserez în povestirea campionatului mondial din 1970, dar nu mă lasă inima să o omit acum (când am expus-o și verbal – soției), având valoare de parabolă.

În ianuarie 1969, înainte de revanșa la ei pentru faimosul 0-0 cu Anglia de la București (în noiembrie), noua noastră națională (creată – aș îndrăzni să spun – de acel meci de referință) pierduse cu 0-5 un amical cu Standard Liège. Totuși, englezii erau circumspecți. Gazetarul-scriitor citat mai sus și-a exprimat nedumerirea cu privire la

o astfel de reacție, mai ales că echipa belgiană nu era nici atunci printre cele mai mari. La aceasta, interlocutorul său englez a replicat cam așa: „Permiteți-ne să avem convingerea, după vreo sută de ani de fotbal, că singurele meciuri adevărate sunt cele înaintea cărora se cântă imnurile!“.

Nu înțeleg de ce mai toată lumea considera Polonia mare favorită în fața celor din Ecuador. Pe un site de pronosticuri eu am pus 1-1, amintindu-mi că văzusem cum această a doua formație îi bătuse pe argentinienii. E drept că fusese pe teren propriu, dar a reprezentat un salt uriaș pentru cei care făcuseră o figură modestă în 2002. Iată că l-au confirmat, în același timp arătând un fotbal sud-american veritabil. Scorul de 2-0 nici nu spunea desul; polonezii au ajuns la poarta adversă abia spre sfârșitul meciului, când diferența fusese de mult stabilită.

E probabil să nu fiu crezut, însă cinstit mărturisesc de la început că nu mă așteptam la mare lucru între Germania și cei despre care era de presupus că vor să își îndrepte imaginea în urma înfrângerii cu ecuadorienii. O lume întreagă a văzut ce joc tern a fost, deci mai am de adăugat doar nota personală: am ațipit de câteva ori. Touși, faza cu adevărat deosebită (cele două bare una după alta) am prins-o.

La un moment dat mi-a trecut prin cap că nemții nu vor să câștige, ca să le dea șansa celorlați europeni să vină și ei în optimi – cu toate că între aceste popoare relațiile au fost cele arhicunoscute. Mai rațional era, însă, să consideri că nu ai ce te aștepta la acte de caritate din partea celor care zdrobesc de câte ori au posibilitatea – și a-

ceastă teză s-a dovedit cea corectă. S-a vădit și altă caracteristică a lor: luptă pînă la fluierul de sfârșit.

Concluzia este că aș fi preferat un meci între cele două reprezentative în 1974, când mai ales polonezii aveau cu totul altă anvergură. Cei de azi pot socoti o uriașă realizare și că au ajuns la turneul final, după cum joacă.

Între Ecuador și Costa Rica am dat pronosticul 3-2, deci am nimerit măcar „producția“ învingătorilor. Cei-lalți au arătat că sunt totuși slabi, așa că – mai ales după primul gol – nu a stat în dubiu de partea cui va fi victoria. Ca aspect interesant, desigur că nu numai eu am sesizat un paradox: o apărare sud-americană (și nu aparținând unei echipe de primă mână) a fost mai bună decât una europeană (a unei formații de elită – nu trebuie neglijat). Cert este că ecuadorienii au continuat să confirme o remarcabilă campanie de calificare. Nu oricine poate bate Argentina și Brazilia, chiar dacă e acasă și la altitudine mare. Eram curios dacă vor reuși locul I în grupă contra celor cu care le-am comparat apărarea; n-ar fi fost ceva ieșit din comun – pentru mine, cel puțin.

Ar mai fi de spus în context că mi s-a întipărit în minte un alt nume de înaintaș al lor (pe Agustín Delgado îl reținusem din preliminarii): Carlos Tenorio. Sunt convins că va prinde un contract la o echipă serioasă din Europa. Am credea – ca în cazul tuturor fotbaliștilor autentici – că tendința spre prestigiu va cântări mai mult decît banii, care (ușor de bănuie) sunt destui și în Qatar. Aici voiam să ajung: m-a impresionat, cu nostalgia-mi structurală, că în clasamentul golgheterilor de acolo îl

devansează doar Gabriel Batistuta.

Ca amănunt suplimentar, și eu am privit cel puțin cu rezervă delegarea la centru a unui arbitru din Benin. Corect este, însă, să afirm că și-a îndeplinit onorabil misiunea; nu trebuie prea mult amplificată neacordarea acelui cartonaș roșu la o intrare extrem de dură, mai ales că nu a influențat absolut deloc rezultatul; deja sud-americanii puteau fi siguri de succes. Cred că reporterul (ca și alții) a recunoscut în sinea lui că s-a cam repezit cu criticile aspre, când a văzut ulterior prestații ale unor arbitri renumiți. Toate la rândul lor, însă.

Programarea meciurilor din ultima etapă la aceeași oră are rațiuni lesne de înțeles, însă așa reliefa ceva la fel de clar: nu se poate ști de la început dacă fiecare din disputele simultane (sau măcar una) va conta în calificarea pentru optimi. Uneori e facil să alegi ce se transmite (ca în cazul primelor două grupe în ordine alfabetică), dar nu totdeauna. În acest context, am apreciat la televiziunea noastră că, pentru prima dată, a difuzat ambele întâlniri în direct, cea fără (ori cu improbabile) implicații în promovare fiind – desigur – pe canalul 2.

Bănuiesc că asta s-a făcut pentru eventualii suporteri împătimiți ai formațiilor cu evoluție mai slabă. Or fi existat și din aceia; gusturile nu se discută (și sunt foarte variate). Eu, însă, nu ies din comun la acest capitol; mă interesa numai clasificarea, ca să-mi pot forma din timp o imagine asupra optimilor.

Credeam că ecuadorienii vor lupta măcar pentru egal, convenindu-le primul loc în grupă. Iată, însă, că au preferat să se concentreze pe faza eliminatorie. Nu am

văzut formațiile pe ecran, găsindu-mi de lucru până să înceapă ostilitățile propriu-zise. Prin urmare, relativ târziu (și – e de precizat – sub influența primului gol al nemților) am remarcat că nu sunt în teren Carlos Tenorio și cu Delgado. De-acolo încolo mi-a fost clar că antrenorul Luis Suarez – cel cu numele unui jucător celebru de pe vremea când eram amândoi copii – a tratat cu ușurință această dispută. Aș zice că e mentalitatea latină combinată cu cea a indienilor care au cedat în fața câtorva spanioli.

Scorul de 3-0 a fost, totuși, prea sever. Când l-au realizat, m-am gândit cu reținere că va urma o surclasare de genul celei din meciul care mereu mă va apăsa – cel cu Arabia Saudită. Au încercat câteva minute, însă s-au potolit; se menajau și ei. Așadar, ultimele minute m-au plictisit teribil. De aceea vreau să rămân cu impresia produsă de Klose, căruia nu-i voi mai uita numele (cum am pățit când scriam despre turneul final din 2002). Mai ales la golul al doilea a dovedit că e un mare înaintaș. Așteptam totuși, pentru a-mi definitiva opinia, s-o țină tot așa.

Și apărarea s-a descurcat mai bine decât cu costaricani, cu singura rezervă că nu mi s-a părut deloc amenințată. Continuam să sper ca Lehmann să dobândească o concentrare superioară.

Am aruncat o privire și la partida cealaltă, interesându-mă totuși rezultatul. L-am aflat ajutat de faptul că acolo s-a încheiat la câteva minute după meciul care merita atenție. Măcar nu au plecat chiar cu mâna goală polonezii, deși nu mai trebuie să spun că această unică victorie nu poate reprezenta o consolare, la pretențiile lor.

În meciul de început al celei de-a doua grupe estimam un dezechilibru mai mic decât în omologul său din prima. Era Anglia trecută printre favoritele turneului, dar paraguayenii învinseseră la ei acasă formația Argentinei. Luând în considerare acestea, am indicat un gol diferență pentru cei cu șanse mai mari, însă 2-1; mă așteptam ca sud-americanii să păstreze caracteristicile tradiționale ale jocului din zona lor, mai ales că aveau atacanți apreciați, care activează la echipe importante chiar din Germania: Roque Santa Cruz și Nelson Valdez. Din păcate, a fost prima dată aici când am constatat că devine clișeu fără mare acoperire asimilarea fotbalului de pe continentul Braziliei și Argentinei cu spectaculozitatea – dată, desigur, mai cu seamă de ofensivă. (În primul rând echipa-fanion de acolo a dezamăgit; voi ajunge și la asta.)

Au fost norocoși englezii cu acea reușită foarte rapidă. (În apreciere intră și felul cum s-a produs: autogol.) Dacă aveau bază speculațiile comentatorului cum că mai apoi (în special în repriza a doua) au jucat la păstrarea rezultatului, tactica o apreciez ca riscantă. E posibil să se fi menajat, însă mă îndoiesc că ar fi intenționat să împingă asta până la a risca un accident; nu cadrează cu o echipă mare. Cu atât mai mult trebuiau să se pună la adăpost, cu cât știau ce portari slabi au: titularul Robinson e renumit prin gafele sale, însă rămâne pe post, de vreme ce rezerva sa – David James – are ca poreclă "Calamity".

Chiar dacă a contribuit în a trata atât de economicos disputa, nu se punea problema ca selecționarului Eriksson să îi fie indiferent cum pleacă. Mai mult, e de apreciat că a colaborat la preluarea „din mers” a reprezentativei

de către fostul antrenor al lui Middlesbrough, Steve McClaren – propulsat acolo și de noi, din păcate. (Pentru cei împătimiți de fotbal e clar la ce mă refer, însă – ca și în precedentă lucrare pe această temă – îmi propun să fiu receptat și de către cei mai puțini inițiați. S-ar putea, totuși, ca precizarea ce o intenționez să fie superflua; mulți dintre aceștia – sau dintre acestea, mai nimerit spus – știu ce-a pățit Steaua în Anglia, pentru că a fost scandalos.)

Mă așteptam Suedia să bată Trinidad-Tobago cu 4-0. Iată de ce aceasta a fost prima (pentru mine) surpriză. Am scăpat momentul eliminării unui jucător din formația fără șanse, și la fel a fost cu bara lor. Oricum, i-am susținut și mai tare de când au rămas inferiori ca efectiv. Cu atât mai bucuros am fost la sfârșit cu cât – în paralel – îmi revenise ranchiuna legată de sfertul de finală din 1994.

Una dintre puținele găselnițe ale presei de toate genurile pe care am apreciat-o ca inspirată în vreo 40 de ani a fost prezentarea întâlnirii dintre Anglia și Trinidad-Tobago: „Pirații din Caraibe vor să scufunde nava-amiral”. Nu mult a lipsit, ce-i drept. Până la golul lui Crouch (la care n-am văzut fault, spre deosebire de comentatorii care caută nod în papură arbitrilor – și apoi recunosc că doar la a nu știu câta reluare s-a remarcat infracțiunea) am avut senzația că re trăiesc faimoasa dispută Argentina – Camerun, din 1990. Era să semene și mai mult cu ea, dacă nu salva John Terry ocazia fenomenală a celor ce nu erau crezuți în stare să amenințe poarta adversă. Apropiindu-mă de concret (cel puțin din punctul meu de

vedere), îndrăznesc să afirm că Gerrard nu ar fi dat acel gol deosebit dacă era încă 0-0. Așa, scăpat de presiunea rezultatului (și a umilinței implicite), nu a avut griji când a tras.

Trebuie să mărturisesc că înfruntarea dintre paraquayeni și suedezi nu am văzut-o până la capăt. Estimașem că va fi 2-2, bazat pe ce făcuseră cele două echipe și la turneele finale dinainte. Convingerea că sud-americanii vor marca îmi era dată de consistența superioară față de precedenții adversari ai nordicilor. La scurtă vreme după ce au început ostilitățile, însă, am observat că Zlatan Ibrahimovic și Henrik Larsson demonstrează că sunt nume mai cu răsunet decât înaintașii din Paraguay deja menționați; așadar, așa fi fost mulțumit cu confirmarea pronosticului. Așa părea să se întâmple, până prin minutul 80 – când am închis televizorul, de plictiseală și de somn. (Nu mi-am inhibat lipirea genelor și din motivul că era trecut de 11 și jumătate, iar dimineată la 4 voiam să urmăresc alt eveniment sportiv important: finala NBA. În plus, știam deja cât am de lucru mai apoi: mă așteptam la 4 copii de anesteziat.) Prin urmare, nu am prins golul victoriei suedezilor, dar – cu ușoara autosugestie obișnuită (având și rol de mărunță consolare) – consider că nu e nicio pagubă. (Sper că se va înțelege că aceste rânduri – precum lucrarea consacrată celor 10 campionate mondiale pe care le văzusem – se vor o cronică sinceră. Că trebuie sau nu luată în seamă, vor judeca eventualii cititori.)

Fiind programată după Germania, Anglia și-a putut face socotelile în așa fel încât să nu dea peste acest redu-

tabil adversar tradițional. Demn de apreciat este că a și reușit să își îndeplinească planurile. Suedia nu a putut trece de ea, deși e clar că ar fi dorit; oricine s-ar fi ferit de o dispută eliminatorie cu gazdele. Cei mai bine cotați au ținut neapărat, însă, la egal. Asta e impresia mea, fundamentată pe jocul lor șters la 1-1 și pe lejeritatea în apărare după ce Gerrard marcase poate fără să vrea, profitând de o altă greșeală a portarului Isaksson – completarea a celei de la prima minge scoasă ulterior din plasă. (Așa se face că nu sunt de aord cu comentatorul, care pe acela l-a văzut drept cel mai frumos gol de pînă atunci. Am ca termen de comparație al patrului a germanilor cu Costa Rica și al doilea al Ucrainei contra saudiților; ambele au fost șuturi aproape imparabile – ceea ce nu pot spune despre realizarea lui Joe Cole.)

Îmi trecea prin minte că englezii au slăbit, la 2-1, vigilența în defensivă pentru ca antrenorul lor să nu aibă inima îndoită; sigur este că deja știau că Trinidad-Tobago nu mai contează la calificare. Era prea târziu să întorcă acel 1-0 pentru Paraguay; de altfel, așa s-a și terminat.

Indiscutabil că grupa C deținea supremația în ce privește valoarea cumulată a componentelor. Pornind de aici, se anticipa a fi pe măsură echilibrul și intensitatea disputelor. Cu toții ne așteptam, deci, ca Argentina – Coasta de Fildeș să fie primul meci mai consistent de la această ediție, făcând o adecvată trecere spre disputa dintre Olanda și Serbia-Muntele. (Acesta e numele sub care s-au calificat, dar – cum se știe – de-acum încolo pot vorbi de Serbia numai; s-a dus la capăt fărâmițarea

Iugoslaviei.) Speranțele în legătură cu inaugurarea „grupei morții” (clișeu la care nu se renunță, chiar dacă e demonetizat – ca mai toate – prin uzură) nu prea mi-au fost acoperite, după cum nu s-au împlinit nici cele ale comentatorului în legătură cu numărul mare de goluri. Bine măcar că argentinienii nu și-au dat cu firma-n cap, ca la debutul din 1990. Mi s-a creat impresia că antrenorul Pekerman a avut dreptate în a nu selecționa oameni care determină respect prin însuși numele lor: Zanetti, Samuel sau Veron. Totuși, le-am regretat absența; de asemenea, îmi pare rău că nu l-am văzut pe Messi în teren. Aș fi dorit ca de la bun început să arate că într-adevăr e succesorul lui Maradona; voi arăta mai încolo cum de mă preocupă intens foarte tânăra vedetă.

Despre africani nu sunt multe de spus. Au câteva nume importante, dar se vede că le lipsește rutina. În mod deosebit am apreciat că Drogba și-a împlinit un vis. Sunt convinși de ce afirm; e clar că orice fotbalist își dorește enorm să marcheze la turneul final. În acest sens, îmi voi aminti mereu bucuria lui Hakan Şükür când în sfârșit a reușit, la chiar ultima partidă.)

Am sugerat mai sus care mi se părea prima confruntare cu adevărat de mare nivel. (Coasta de Fildeș, deși a eliminat Camerunul, nu poate – cel puțin deocamdată – să emită pretenția la a fi considerată echipă de prestigiu; contează enorm, ca și în legătură cu rutina, că e la prima participare.) De aceea mă așteptam la mai mult de la ea. Știam bine că sârbii nu mai sunt ca acum 20-30 de ani, dar speram că au nu numai apărare (cunoscută drept cea mai bună din preliminarii – pe întreaga lume). Din păca-

te, atacanții lor mi-au confirmat impresia de inconstanță, astfel că olandezii n-au avut mari dificultăți.

Poate că despre ei – ca învingători – se cuvenea să vorbesc în primul rând, însă nu mi s-au părut atât de teribili ca împotriva noastră. (Aici, desigur, e și meritul celor ce li s-au împotrivit; au, totuși, alt nivel decât echipierii României – judecând și după cluburile la care se află.) Cum totdeauna doresc, am și aspecte pozitive de reliefat: din nou Robben a arătat ce știe – cu deosebire la gol. Așadar, dacă nu l-am văzut pe Messi, măcar am admirat alt tânăr de valoare. (E greu, însă, de spus dacă se va apropia de nivelul lui Cruyff – ca să fac o analogie.)

Când a început partida Argentina – Serbia-Munte-negru, m-am gândit ce-ar fi dacă s-ar înregistra 0-0, ca în 1990. De data asta se putea termina așa – spre deosebire de meciul la care m-a dus mintea. Era sfert de finală, deci a trebuit să se decidă – și s-a ajuns la 11 metri. Au învins – cum, poate, știe multă lume – argentinienii, care la fel au trecut și de semifinală. Repede, însă, mi-am dat seama că nu există niciun fel de paralelă cu ce a fost atunci – afară, desigur, de câștigători. Nu acord prea mare atenție faptului că Iugoslavia era încă unită, deoarece fuseseră surclasati – neașteptat pentru mine – de R.F.G., în grupă. Ce mă șochează este că în acel moment aveau mai ales oameni de atac, și totuși n-au primit gol, în timp ce acum erau faimoși – cum am arătat – prin apărare, și au încasat atâtea.

Prefer să nu zăbovesc asupra unei partide care mi-a provocat stări dintre cele mai neplăcute. Îmi sunt dragi argentinienii, însă și față de sârbi am o simpatie deosebi-

tă – în primul rând ca popor. Totodată, îi admir pentru că și-au păstrat nealterată demnitatea, după atâtea vicisitudini. Aș avea eu destule de spus aici; totuși renunț. Pot să folosesc scuza că m-aș îndepărta de subiect, însă cel mai nimerit e să spun adevărul: știu că nu ar fi bine primite opiniile mele – de pe poziții conservatoare – asupra a ce s-a întâmplat în spațiul iugoslav după turneul final care ocupă locul de frunte în inima soției mele: cel din Italia.

Căutând oriunde ceva bun (cum am sugerat că mi-e felul), de aici aș vrea să rămân cu evoluția lui Messi: un gol și o pasă decisivă. Că a mai făcut un pas spre confirmarea previziunilor mele îmi estompează, însă, prea puțin dezamăgirea. Totuși, ca să fiu pe deplin deschis, voi afirma cu toată convingerea că argentinienii n-au vrut neapărat să-și zdrobească oponenții (ca nemții pe saudiți – o veșnică obsesie a mea). Pur și simplu, aceștia au fost penibili – și va fi o constantă nedumerire pentru mine cum de o apărare care a primit un singur gol (și nu de la oricine, ci de la Spania) în multe meciuri din preliminarii, ia 6 într-unul singur.

Acest scor – prin asociere – îmi permitea să consider că Brazilia nu era favorită chiar așa de clară. Tot cât Serbia (0-3) avea și ea la pasiv după prima parte, când a jucat la Buenos Aires. Era de văzut, însă, dacă reprezentativa care a reușit atunci o repriză la fel de remarcabilă ca întregul meci al doilea de aici va avea constanță. Marele lor examen urmau să îl dea în sferturi; în optimi aveau de jucat cu cei din grupa Portugaliei, deci se părea că nu vor avea bătăi de cap.

La fel stăteau lucrurile și pentru Olanda, chiar dacă

în continuare nu a arătat ce așteptam. Dacă erau români, ar fi clamat sus și tare că importantă e trecerea mai departe, dar nu cred că nu le-a dat motive de îngrijorare (și chiar rușine) faptul că au fost presați în așa măsură de Coasta de Fildeș. Desigur că echipierii acesteia nu sunt de duzină, însă ai pretenția la altceva de la cei care și în preliminarii și-au arătat forța. (La disputele cu cehii mă gândesc; cine știe cât va trece până când vom redeveni criteriu de referință.)

Eram cu atât mai supărat cu cât – începând de la veritabila explozie a generației lui Cruyff – reprezentativa olandeză a fost una dintre marile mele iubiri. Dezamăgirea pe această latură mai mult decât sensibilă a existenței te poate împinge spre gânduri și gesturi cu tentă opusă. Așa se face că, la un moment dat, mi-am dorit să egaleze africanii, ca să-i învețe minte. În cele din urmă mi-a părut bine că nu s-a întâmplat așa și făceam pentru ei planuri de perspectivă – pornind tot din sferturi, bineînțeles. (Desigur că puteam să omit asemenea anticipări, scrise – cum am avansat în introducere – curând după disputarea partidelor în discuție. Prefer, însă, să le las; nu e greu de priceput substratul.)

Mă gândisem la zicala despre pomul lăudat când urmărisem debutul Braziliei; mi-a fost dat și să o aud, cu privire la alte foarte mari echipe. Prea puțin înțeleg, însă, dezamăgirea comentatorului Bogdan Cosmescu – altfel singurul care pătrunde fotbalul la nivel satisfăcător pentru mine; era de așteptat ca Argentina și Olanda să nu își dorească neapărat locul I în grupă – ba chiar din contră. Oi fi eu sufletist și nostalgic, dar simțul realității îl am.

Prin urmare, mi-am dat seama că nu luau în considerare pe cine vor întâlni în optimi; ce fusese până atunci ducea la concluzia că nu trebuia să fie o problemă pentru ele trecerea de faza cu pricina. În schimb, următorul obstacol pentru învingătoarea acestei grupe era aproape sigur Germania, care – pe lângă statutul de gazdă – juca tot mai bine de la meci la meci (conform tradiției, așa zice). Având în vedere și că ambele se calificaseră deja, era normal ca urmașele finalistelor din 1978 să aibă în componență și dintre cei care nu jucau de la început în mod obișnuit. (Nu i-aș numai rezerve, și nici jucători de mână a doua; tocmai asta dovedește forța fotbalului din cele două țări.)

Afară de finala pomenită mai sus, întotdeauna i-am preferat pe olandezi în fața argentinienilor. Astfel, nu le doream victoria – din motivul arătat. Pe de altă parte – și nu în incompatibilitate cu un rezultat bun al „portocaliilor” – mi-ar fi plăcut să văd un nou joc remarcabil al lui Messi.

În acest punct am suferit dezamăgire: tânărul pe care îl vizez a jucat de așa manieră încât a fost înlocuit. Speram, totuși, ca ziua când împlinește 19 ani – a optimii – să îi aducă o prestație care să impresioneze cu adevărat. Apropos de asta: numărul de pe tricou îi reprezintă vârsta, cred eu. E mai logic așa decât să faci asociere (pe care am auzit-o) cu faptul că tot 19 purta Pasarella, căpitanul din 1978. Așa i-a venit în ordine alfabetică – particularitate a formației Argentinei de atunci, unică în istoria campionatelor mondiale. Rămânând la tricouri, voi dezvălui încă un motiv pentru care urmăresc (forma la

prezent are semnificația ei) cu atâta simpatie evoluția lui Lionel Messi. Un calcul simplu ne spune că s-a născut în iunie 1987. În acele zile, observând că fiul meu – de 8 luni – primise un tricou alb-vișiniu, imediat l-am asimilat cu un rapidist, deci „am exersat” reluarea din foarfecă și lovitura de cap.

Cam asta așa avea de spus în legătură cu ceea ce trebuia să fie un autentic derbi al celei mai puternice grupe. Accentuez încă o dată, însă, capacitatea deosebită a celor două reprezentative: chiar dacă au dat o mică parte din ce puteau, jocul a fost de o calitate cel puțin egală cu a multor altora din acele zile.

Cât despre Serbia-Muntenegru – Coasta de Fildeș, am urmărit doar finalul primei reprize, profitând de împrejurarea că în celălalt meci era pauză. Probabil că prindeam și ultimele minute dacă partida pe care am vrut să o văd în întregime nu îmi făcea somn. Așa, rezultatul final de aici l-am aflat a doua zi. M-a surprins că a fost 3-2 pentru ivorieni, știind că la pauză sârbii aveau 2-1; însemna că apărarea lor s-a compromis complet. (Reanalizând statistica, am observat că a fost singura al cărei număr de goluri primite are două cifre.) Mi-a părut foarte rău pentru întreg fotbalul (și poporul) sârb; nu însă pentru această formație – care nu a meritat altceva. În schimb, au meritat Drogba, Kolo Touré și ceilalți să se aleagă măcar cu un rezultat pozitiv, la ce au arătat. Presupun că în a doua repriză au jucat la fel ca în partea omologă cu Olanda.

Aparent, o întâlnire între Mexic și Iran nu spune aproape nimic, mai ales dacă vine după Serbia – Olanda.

Totuși, am dorit să o urmăresc – și nu doar pentru că nu aveam ceva mai bun de făcut. Îi văzusem de curînd pe i-ranieni jucînd frumos (și obținînd un rezultat așijderea: 2-2) la croați acasă, iar despre mexicanii nu are rost să vorbesc; mă feresc să ajung la clișee.

Am fost mulțumit că mi s-au împlinit așteptările, chiar dacă urmașii persanilor m-au decepționat cu gafele în apărare. Ar fi trebuit să le savurez și pe acestea, din moment ce au permis victoria celor cu care țineam, dar nu e genul meu. Spune multe că a marcat cu capul cel mai scund jucător de pe teren; ar fi banal să extind comentariile pe tema asta. Prefer – cum iarăși este genul meu – să mărturisesc că mi-a adus aminte de Giresse, în 1982. (Nu discut de Florentin Petre – și nu în primul rînd din cauză că mă refer aproape exclusiv la turneele finale, ci pentru că a marcat contra celor din Azerbaijan.)

În legătură cu acest meci trebuie să adaug ce îmi va rămîne mai pregnant decît fazele: mi s-a întipărit și mai bine în minte antrenorul mexicanilor, Ricardo La Volpe. Știam dinainte ceva bizar în legătură cu el: dobîndise titlul de campion mondial în 1978 fără să aibă vreo contribuție. Era al treilea portar al Argentinei, însă titularul Fillol a fost pe teren tot timpul. Mai aproape de sufletul meu este că l-am văzut fumînd pe bancă. Nu numai faptul că îi împărtășesc patima m-a făcut să privesc cu simpatie această imagine; chiar dacă n-aș fi fumător, aș considera că e o chestiune care ține de drepturile și libertățile umane. (Nu se discută cît e de nociv acest obicei; insist pe posibilitatea de a opta fără constrîngeri dinafară. Acestea există, după cum am aflat în aceeași seară. Nu

am motive, însă, să cred că interzicerea fumatului pe stadioane ar fi pornit de la organizatori; e o inițiativă a FIFA, ușor încadrabilă între cele pe care americanii le-ar eticheta ca "politically correct" – și asupra cărora nu vreau să mă pronunț, ca să nu se creadă că intervine ma-liția.)

La omul de care vorbeam, aș remarca și ținuta; nu numai că a fost în costum și cu cravată, ci se și asortau – spre deosebire de ce am văzut la alții. Totuși, aceștia nu au făcut abatere de la protocol, ceea ce – în viziunea mea – le-a dat un plus de clasă față de antrenorii în ținută sportivă. Aparent, cei din urmă erau în ton cu evenimen-tul, însă fiecare partidă de turneu final reprezintă o oca-zie cu totul deosebită, deci bărbații ar trebui să se îmbrac-e în consecință. Oi fi eu conservator și rigid, însă aceste elemente de suprafață spun foarte mult. Nu se poate in-voca temperatura înaltă; îl țin minte pe Anghel Iordă-nescu în S.U.A., la călduri și mai mari.

Dacă am ajuns la vreme, mă simt dator să spun că aceasta – alături de calitatea terenurilor – a contribuit mult la reușita turneului. E drept că au fost temperaturi în jur de 30 de grade în cea mai mare parte, dar pe toți ar fi trebuit să ne bucure că nu ploua. Îmi amintesc ce scriam despre tuneul final din 1974, desfășurat pe aceleași me-leaguri: mereu mi-l voi imagina sub nori și ploaie, chiar dacă la disputele pentru podium – singurele pe care le-a difuzat atunci televiziunea – condițiile au fost favorabile.

De la portughezi era de așteptat să-și zdrobească ad-versarul, întocmai ca de la formația Suediei – și tot cam la fel a fost situația pe teren; norocul lor că măcar au căș-

tigat. Indicaseam 4-1, gân-dindu-mă că vor fi culanți cu fosta colonie – chiar dacă nu era Mozambicul ce-l dăduse pe Eusebio, dar și pe Coluna. Mi se crea, însă, impresia că echipa Portugaliei are neajunsuri ca în 2002. Atunci nu-i văzusem jucând, dar acum îmi explic cum de au pierdut cu S.U.A., după 2-0 la pauză. Angolezii, săracii, au arătat cel mai puțin fotbal dintre cei pe care îi urmărisem aici, așa că acest minim 1-0 trebuia să fie un serios semnal de alarmă pentru o formație cu asemenea statut. Am tras concluzia că nu e suficient să le fie antrenor laureatul mondial precedent. Să nu uităm ce lot avea la dispoziție Scolari, în timp ce din Luis Figo sau Cristiano Ronaldo exista doar numele. (Aceste considerații rămân valabile, în ciuda locului ocupat în final. Se vor întâlni argumente mai mult sau mai puțin explicite în favoarea lor la descrierea partidelor eliminatorii.)

Având toate acestea în minte, e firesc ca aspectul cel mai interesant al disputei să mi se fi părut prezența a doi albi în echipa Angolei. Nu mă lansez în conexiuni ce m-ar duce pe un teren alunecos; în schimb – ca de obicei – mă cantonez, referitor la ei, pe ce produce confort psihic. Portarul, deși fără club la care să joace, a reușit să-l convingă pe antrenor (și pe spectatori, în timpul ostilităților) că se pregătește serios, chiar de unul singur. Numărul 7 (total necunoscut pentru mine, deci i-am uitat repede numele) a luptat și el cu tragere de inimă, întregându-se deplin în ansamblu.

Conform estimărilor teoretice, firește că mexicanii erau favoriți la promovare, deși în urma portughezilor. Credeam că ordinea se va inversa, după ce văzusem la

debut. Abia așteptam să am în favoarea opiniilor mele încă un argument – care, desigur, ar fi fost reprezentat de o victorie mai consistentă contra Angolei decât reușiseră cei cu care îi comparăm.

Dezamăgirea a fost iarăși (determinativ la care țin, pentru că deja suferisem în acea zi pentru Serbia și Olanda) profundă. La fel pot să-mi caracterizez plictiseala. Așadar, n-ar mai trebui să spun că m-am lăsat din nou în voia somnului, văzând că mexicanii nu reușesc nimic. Măcar am avut mica satisfacție de a fi prevăzut corect că nu se va marca – spre deosebire de meciul Suedia – Paraguay, din seara precedentă.

Neplăcerea mi-a fost accentuată de asocierile care, vrând-nevrând, îmi treceau prin cap. Văzând cu câtă abnegație luptă angolezii – ca și cei din Trinidad-Tobago – încă o dată m-am gândit cu regret că doar episodic observ așa ceva la naționala noastră; prea mult ne prevalăm de „calculul hârtiei”. Folosesc o expresie consacrată ca să fiu înțeles clar; astfel sper că voi avea receptivitate pentru un considerent în strânsă legătură cu cele de mai sus: ar trebui să ne scoatem din vocabular (în urma schimbării de mentalitate, desigur) formula „a pierde onorabil”. Echipele demne știu una și bună: ori victorie, ori nu – cu previzibile trăiri conexe. (Principiul se extinde la popoarele cu calitatea pe care am vrut să o reliefeze, acestea aplicându-l în toate domeniile existenței.)

Iranienii nu mi-au împlinit nici ei așteptările. (Portughezii, în schimb, da; voi reveni.) Oricine, cred, ar avea pretenții mai mari de la fostul nostru adversar Mahdavikia – ca să dau un singur exemplu. Pe lângă el, însă,

formația mai are jucători de suprafață – după cum am constatat din ce mi-a împropătat comentatorul; însuși faptul că e la Bayern reprezintă, pentru Ali Karimi, o carte de vizită. Cu toate acestea, au fost practic inexistenți în atac. Nu e relevant că nu a intrat vârful lor cel înalt – de care nici nu auzisem (și imediat i-am uitat numele, ca dovadă pentru unde se află față de cei anterior menționați). Se apropie de jalic să ai un singur corner și doar o ocazie de gol – și acestea către sfârșit și pentru că adversarii îți permit, având deja victoria în mână. Concluzia vine de la sine: selecționata Iranului este o altă dezamăgire pentru mine la acest turneu final.

Despre învingători scriam mai sus că s-au încadrat în nota obișnuită. E greu de spus cum ar fi evoluat scorul dacă n-ar fi fost deschis până să nu înceapă precipitarea dată de lipsa de timp. Știu că e banal să subliniez că pe Scolari l-a ajutat să iasă din impas un brazilian de-al său, însă la altceva vreau să ajung (poate tot banal, căci a fost relevat de multe ori): una din cele mai consistente mărturii ale forței și valorii fotbalului din țara lui Pelé este că un jucător ca Deco a trebuit să se naturalizeze ca să joace și el într-o națională.

O dată scăpați de presiune, nu a fost ceva deosebit că li s-a îmbunătățit jocul – și nici consecința. Se puteau sugesiona și ei – ca și olandezii – că sunt deja calificați; sper că e clar de ce am făcut această asociere. Cei care se pricep la fotbal (unul fiind Bogdan Cosmesu, pe care îl auzeam) estimau, însă, că șirul de meciuri fără înfrângere al portughezilor – a cărui lungime mă nedumerește, după ce am văzut la ei și acum 2 ani – își va găsi sfârșitul în

optimi. Totuși, pe loc m-am gândit că nici de asta nu pot fi absolut sigur; comentatorul care e (repet – intenționat la prezent) cât de cât pe gustul meu relua ceva arhicunoscut: când ai adversari slabi, joci ca ei – și reciproc. Aș face o adăugire: așa ceva e valabil pentru echipe cum sunt cele de club – sau naționala – din România.

În a doua zi cu partide ce puteau să ducă în optimi nu s-a mai ținut cont de ordinea alfabetică a grupelor. Era de înțeles ca Olanda – Argentina să fie meciul-vedetă, în comparație cu Portugalia – Mexic, și totuși îmi dădea, inițial, o senzație neplăcută faptul că s-a făcut rabat de la rigoarea germană. Abia când transpuneam în calculator notițele luate în acele zile mi-am dat seama că și în cealaltă jumătate a tabloului s-a făcut o asemenea inversare, ultimele meciuri din grupa H desfășurându-se înaintea celor din grupa G. Are o rațiune și această schemă de organizare: evită monotonia.

Disputa dintre portughezi și mexicani nu prezenta mare interes pentru mine, deși calificarea se mai juca – teoretic. Cel din urmă e cuvântul-cheie, fiindcă era greu de crezut că a doua formație menționată mai sus va pierde la scor, iar cei din Angola se vor impune consistent în fața iranienilor, oricât de slabi – judecând după ce arătașă – ar fi fost aceștia; africanii aveau de recuperat o diferență de 4 goluri.

Evident că pe programul 1 s-a dat întâlnirea între echipele care știu mai mult fotbal. Au și demonstrat asta, la început. Elevii lui Luiz (am văzut că așa apărea pe ecran) Felipe Scolari au jucat altceva decât în primele două partide, și mi-am zis că e ambiția dintotdeauna a re-

zervelor de a se impune; antrenorul și-a menajat în așa măsură titularii încât Deco și Cristiano Ronaldo se aflau în tribună, îmbrăcați ca niște spectatori obișnuiți. După cele petrecute în teren, aş putea zice că golurile lor au fost meritate, dar prefer să le etichetez drept interesante. Frumos cu adevărat (ca și întreaga fază) a fost șutul lui Maniche, care a deschis scorul.

De meritat, au meritat penaltiul. Nu încetez să mă mir cum un jucător cu suprafața lui Marquez a făcut un asemenea henț ordinar – de maidan, pur și simplu. Menționez că autorul golului a fost Simao Sabrosa, nu pentru că a transformat lovitura (ceea ce – nu mai trebuie spus – nu e tocmai ceva cu totul ieșit din comun), ci pentru a putea ajunge să relievez că el a dat pasa deosebită la 1-0. O astfel de realizare denotă și ea că nu este chiar un om de bancă; a intrat și spre sfârșitul meciului cu cei din Iran.

Portughezii au arătat și că au apărare slabă, începând cu portarul; nu știu dacă vreo echipă cu pretenții lua golul prin care adversarii au redus diferența. Norocul lor a fost că aceștia din urmă au demonstrat că slabi sunt și ei. Lovitura de la 11 metri (obținută și ea absolut pe drept, însă după un henț mai de înțeles decât cel al lui Marquez) a fost executată penibil, și nici în rest n-am văzut aproape nimic la ei.

Pe-o formă a fost și de partea cealaltă, așa că repriza a doua mi-a trecut foarte greu. La un moment dat părea să intervină ceva interesant: conducea Angola. Scorul a devenit, însă, egal în timp util – ca să zic așa. Deși erau în superioritate numerică, portughezii nu au vrut (sau nu

au putut) să forțeze, pentru a face o favoare fostei colonii. Nici nu era de așteptat, în ziua de azi – făcând abstracție că în acest caz se pune cu atât mai puțin problema cu cât relațiile dintre cele două țări sunt tensionate, după cum am aflat.

Grupa E a început cu meciuri mai interesante decât cel pe care îl succedau (Australia – Japonia), măcar datorită uneia dintre combatante. O asistentă a mea declara că îi susținem pe cehi cu inima îndoită, dar nu avem alternativă. Și alți colegi îmi împărtășesc părerea despre americani în fotbal, deci nu ne-am lăsat înșelați de ce au realizat la turneul final precedent – argument în plus pentru convingerea mea că atunci foarte multe au fost pe dos.

Acum, însă, situația părea cu totul alta – și aici se încadrează că au fost puși la locul lor de către formația Cehiei. Era pentru mine o nouă demonstrație a valorii acestora din urmă; triumful l-au obținut fără să se întrebuinteze tare sau să încerce să strălucească. Astfel, rămân de remarcat doar șuturile lui Rosicky, și nu mi se pare important că am pierdut golul 3.

Având în vedere raporturile băiatului meu cu fotbaliștii, nu e de mirare că avea impresia că Ghana nu reprezintă nimic în fața Italiei. Mi-a cerut să îi spun un singur jucător ghanez – și mi-a venit pe loc Kouffour, nu Essien.

S-a întâmplat așa din cauza conservatorismului ce mă caracterizează, în cadrul lui intrând și ideea că trebuie o carieră îndelungată la nivel înalt pentru ca un fotbalist să se consacre în ochii mei. Acest conservatorism nu

este, totuși, dus la extrem; nu prevedeam un meci tocmai ușor pentru italieni, chiar dacă diferența de palmares era uriașă. (Ciudate au fost preliminariile din Africa: Ghana, Togo, Angola și Coasta de Fildeș erau prezente pentru prima oară la un turneu final, în timp ce Nigeria, Ca-me-run și Senegal au rămas pe dinafară.)

Rezultatul în sine a fost primul pe care l-am nimerit exact, dar nu consider asta esențial. Fără acea greșeală (chiar a lui Kouffour), se termina 1-0, chiar dacă se mai jucau 90 sau 180 de minute. De mult nu mai văzusem o reprezentativă a Italiei închizând jocul în așa hal – și m-a mirat asta, la cum îl cunoșteam pe Lippi. Singurul aspect ce mi-a adus satisfacția pe care o caut pretutindeni – cât de mică ar fi ea – este că portarul ghanez și-a revenit, după ce în primele minute tot pe lângă minge era, de mă gândeam cu groază la bieții săi fundași, nevoiți să joace practic cu poarta goală.

Cum s-a putut vedea deja, reacționez vehement la dezamăgiri (și recunosc că ar trebui să mă moderez). Un prilej mi-au oferit cehii, fiind la limita penibilului în meciul ce a venit după Portugalia – Iran.

Nu am văzut clar primul gol decât în reluare, pentru că obișnuiam să-mi găsesc tot felul de ocupații până se cântau imnurile. Speram că, prin deschiderea scorului de către cei priviți cu șansa a doua, voi avea parte de un confruntare interesantă; totodată încercam satisfacția (simțită de ei în primul rând, firește) că ghanezii căpătaseră o atestare a nivelului și jocului lor; ca individualități erau a doua echipă africană de aici, după Coasta de Fildeș.

Nici nu-mi puneam, însă, problema că (în multiple sensuri) favoriții mei – și ai majorității, cred – nu se vor impune. La ce au etalat, e explicabil cum de n-au reușit – ba chiar era să încaseze un scor (și mai) umilitor; păcat că a fost ratat acel penalti perfect justificat. Cei care l-au avut când deja conduceau cu 2-0 au devenit – firește – dezinvolți sub impulsul avantajului (și numeric, de la un moment dat). Dacă era invers, mă îndoiesc că s-ar fi descurcat așa, cu toate că oponenții lor n-ar fi fost atât de capabili ca italienii să îngroape jocul.

Poate părea ciudat ce afirm, dar una dintre explicațiile ce le-am găsit pentru eșecul cehilor a fost modificarea semnificativă – și în premieră (la tricourile roșii aveau pantaloni albaștri – nu albi, ca totdeauna) – a echipamentului. (Despre numele scrise exclusiv cu litere mici – alt aspect care nu este pe gustul meu, de vreme ce reprezintă o greșeală grosolană de ortografie, iar toleranța mea nu merge dincolo de limita aberației – nu comentez nimic; am văzut această neavenită noutate la destule formații) Ținută de pe teren e un fel de fetiș; așa am citit, și observațiile proprii mi-au confirmat. Astfel m-am dumirrit de ce e important ca o echipă să apară pe program prima; de multe ori nu folosește echipamentul obișnuit dacă poate, pe această cale, să-și forțeze adversarii să poarte cât mai puține elemente din ce este tradițional pentru ei. Bineînțeles că nu există o legătură cauzală majoră între renunțarea la combinația de culori care a adus atâtea succese Cehoslovaciei, apoi Cehiei, și acest eșec; e o coincidență stranie totuși. (Măcar în alb complet – altă inovație – s-au descurcat; așa i-au surclasat pe ameri-

cani. Au revenit la acel echipament pentru meciul decisiv cu Italia – ca dovadă că nu delirez. Or fi simțit mulți dintre ei la fel în legătură cu total inedita combinație de roșu și albastru.)

Un vinovat direct (deci indiscutabil) pentru acest rezultat jenant este portarul, care și-a arătat adevăratul nivel (ca și în partida cu noi, de astă-toamnă). Astfel capătă un sprijin în plus teza mea că banii singuri nu dau consistență în fotbal (ca în niciun domeniu, de altfel). Afară, poate, de Terry și Lampard, jucătorii de la Chelsea pe care i-am văzut au dovedit că nu sunt autentice individualități – nici măcar Essien, triumfător în această partidă intens comentată. (Și despre antrenorul lor aș afirma ceva asemănător: unica tactică pe care o cunoaște – pentru că nu a deprins nimic nou de când activa la F.C. Porto – este să-și pună oamenii să fugă neîncetat. Condiția fizică puțin inferioară a marilor echipe europene e compensată de o mai bună știință a jocului; de aceea nu a ajuns Chelsea mai sus de sferturi în Liga Campionilor, în același timp dominând clar la ea în țară.)

Soarta a făcut să nu văd partida italienilor cu americanii. S-a nimerit așa și pentru că nu mă interesa deloc; eram convins că favoriții vor învinge fără mari bătăi de cap, iarăși înghețând jocul. Prin urmare, am fost extrem de surprins să aflu cu cât s-a terminat. Îmi trebuia rezultatul doar din motivul că le-am notat pe toate în calculator, ca să fac clasamentele după fiecare etapă (aici incluzându-se, bineînțeles, anticiparea optimilor – despre care am vorbit); e o pasiune a mea, cu punct inițial în 1998. Dacă tot am intrat pe site-ul Eurosport, am citit întreaga

descriere. Mi-a părut și mai bine că nu am urmărit atâta violență.

Cu acest egal, Italia – Cehia devenea o dispută cu adevărat interesantă, întrucât nu era numai pentru ordine – cum toată lumea estima inițial. Speram să se infirme până la capăt previziunile dinaintea desfășurării evenimentelor, deci să ajungă ghanezii în optimi; e clar că aveau șanse mai mari, o dată cu (teoretic) neașteptata victorie directă.

S-a putut observa că gradul de incertitudine – deci tensiunea – în privința trecerii spre optimi a crescut în ordinea alfabetică a acestor prime cinci grupe. Dacă în cea a Portugaliei variantele erau mai degrabă teoretice, în următoarea altfel se puneau problemele: toate formațiile erau în situația să promoveze (dar și să plece), măcar matematico-ipotetic. (Ar fi, probabil, plictisitor să detaliez cum se putea întâmpla chiar și ca americanii să ajungă în optimi, iar italienii nu.) Bunul-simț, însă, arăta că sub cea mai mare presiune se aflau cehii, având adversari de cu totul alt calibru decât rivala Ghana.

Înainte de acest turneu final, formația ce cuprindea atâția fotbaliști valoroși pe lângă vedeta Nedved avea pretenții (justificate, după mulți – inclusiv neutri) la semifinale. Așadar, e clar de ce au început cu totul altfel decât contra celor pe care îi lăsaseră să capete avantaj în cursa pentru calificare. Neajunsul lor major a fost că italienii nu aveau – cum am sugerat – certitudinea că trec mai departe. În plus, își cunoșteau bine destui adversari din campionat – unde făceau față la cluburi de prim-rang (apropro de valoarea fără dubii). Au apărut chiar dueluri

între colegi de echipă: Nedved contra Buffon sau Gilar-dino contra Jankulovski. Evident – și precum în toate situațiile de acest gen – camaraderia de la club a fost complet lăsată la o parte. Ca om, nu-mi pică bine să asist la așa ceva (și mă duce cu gândul la interdicerea meciurilor de box între frați), dar asta e viața.

Maniera de abordare a italienilor s-a concretizat în deschiderea scorului (primul moment în care s-a remarcat Materazzi – intrat în urma accidentării lui Nesta), ca și în faptul că nu au „omorât” jocul mai apoi; nici nu prea aveau cum, când înfruntau individualități care nu se compară cu ale ghanezilor. Al doilea element decisiv a fost – după mine – că Buffon a prins o formă corespunzătoare cu statutul său, ceea ce nu mai văzusem de mult. Neplăcut este – întorcându-mă la un punct de vedere strict uman – că tocmai pe coechipierul lui de atâția ani l-a anihilat. Dacă șuta Nedved așa și cu Ghana, alta ar fi fost soarta naționalei lui. Ajuns aici, se nimerește să-mi exprim părerea (la nivel de truism, poate) că principala cauză a eșecului de atunci al cehilor este că și-au desconsiderat adversarii. Când s-au trezit, era prea târziu.

În al treilea meci au încercat să preseze chiar și în 10 – după ce unul dintre ei s-a dat afară singur, practic. Nu le-a ieșit, cu toate că peninsularii se mai retrăseseră, obosind și ei. Așa s-a născut faza golului de 2-0, asemănător cu cel omolog contra ghanezilor. Mi-a părut bine că Filippo Inzaghi a confirmat. Inițial i-am reproșat egoismul, dar bănuiesc că așa trebuie să fie un golgheter autentic.

Era firesc ca din Ghana – S.U.A. să nu văd aproape

nimic. Se afișase la un moment dat pe ecran că e 1-1, și – din cele câteva secvențe pe care mi le-am permis (când dincolo erau întreruperi mai mari) – am dedus că era echitabil scorul, jocul fiind echilibrat. Estimările mele au ajuns să fie totuși validate, în cele din urmă. Sprijinit de faptul că și în această partidă s-a dat pauză mai târziu decât în meciul-vedetă, am văzut transformarea loviturii de la 11 metri care a făcut 2-1 pentru africani. Nu am avut timp să aflu pe loc cum s-a sfârșit, deci am fost mulțumit să descopăr că acela a rămas rezultatul.

Inexplicabil pentru mine, meciurile din grupa Braziliei s-au jucat la mare distanță unul de altul; și în alte grupe au fost în zile diferite, însă veneau exact în ordine. Oricum, acestea sunt amănunte ce stârnesc interesul doar al celor care caută ceva deosebit, și nu știu în ce măsură îmi este împărtășit. De aceea e de preferat să trec la ce are mai largă audiență: desfășurarea propriu-zisă a evenimentelor.

Evident că Australia – Japonia nu e o dispută de urmărit de către pasionații (și cunoscătorii) moderați ai fotbalului. Nici pentru cei care au pătruns mai serios fenomenul (între care mă includ, având în vedere că fac 40 de ani de când îl urmăresc) prezența celor două echipe nu se compară – bineînțeles – cu cea a marilor nume. Totuși, mă interesa cum joacă australienii sub conducerea lui Guus Hiddink; despre ceilalți știam că îi ținuseră în șah pe brazilieni la Cupa Confederațiilor.

Nu numai pentru că țineam cu echipa Australiei m-am bucurat că meciul nu s-a decis prin acel prim gol – rămas până târziu singurul; a fost în mod clar fault la por-

tar, deci validarea reușitei japonezilor a reprezentat o greșeală grosolană de arbitraj. (Atunci speram că va fi izolată; dacă prestația fotbalistilor – în ansamblu vorbind – era altfel decât în 2002, așa trebuia să fie totul.) Totuși, avea dreptate comentatorul cum că victima agresiei, Schwarzer, a avut partea lui de vină. La fel de just afirma că întreaga echipă păcătuia prin stereotipie, solicitându-l prea mult pe Viduka. Desigur că aceasta mă irita cu atât mai tare cu cât asiaticii arătau tot mai puțin pe măsură ce trecea timpul, iar portarul lor mi se părea slab, cu toate că respinsese acele lovituri libere.

O dată cu epuizarea evenimentelor s-ar putea spune că Hiddink a dovedit din nou cât de mare este, cu schimbările sale. Trebuie, însă, recunoscut că era singura lui salvare atacul furibund de final și – mai ales – că a avut multă șansă. Dacă portarul Japoniei nu ar fi avut acea intervenție în nota obișnuită, făcându-le cadou adversarilor golul egalizator, poate că s-ar fi încheiat 1-0 sau mai mult. Așa, spun doar că fiul meu – care, repet, nu îmi moștenește „microbul“, dar s-a nimerit să fie lângă mine în acele 5 minute teribile – le-a purtat noroc australienilor, pe care îi prefera și el.

Cu prilejul unei partide care trebuia să fie de înaltă ținută mi s-a vădit încă o dată că nu greșesc fiind adeptul zicalei cu pomul lăudat. Ar fi banal să punctez și eu cum aștepta toată lumea debutul reprezentativei Braziliei, sau substratul acestei curiozități: ce jucători și – de aici – ce cotă avea. În schimb, simt nevoia să precizez că este formația mea de suflet începând din 1970 – și tocmai de aceea nu mi-a lăsat un gust dintre cele mai bune. O fi iubi-

rea oarbă (și poate că se cuvenea să țin cont de cât mai au în față), dar nu m-am putut abține să critic jocul lor. (Am și ațipit la sfârșit.) Dacă nu survenea golul splendid al lui Kaká, nu putem ști ce se întâmpla, chiar dacă opoziții nu erau de primă mână. Se zicea de croați că sunt buni, dar nu mai au personalități ca Boban, Suker, Boksici, Prosinecki, etc. (Nu pun diacritice unde nu le știu exact; e clar, oricum, despre cine vorbesc.) La cu totul alt nivel se află cei doi Kovac sau Dado Prso, singurii pe care îi mai văzusem. Nici nu auzisem, însă, de tânărul Kranjcar sau de tatăl său, antrenorul – chiar dacă acesta din urmă fusese internațional și pe vremea când Iugoslavia era încă întreagă. L-am remarcat acum, dintr-un motiv extrafotbalistic: purta costum. Atâta doar, că nu avea cravata potrivită – spre deosebire de Ricardo La Volpe.

Cu un astfel de joc, e normal ca în descrierea acestui episod din turneul final să mă opresc la ce a fost colateral. De la început m-a impresionat că l-am văzut pe bancă pe Mario Zagalo – primul din lume care a dobândit titlul suprem atât ca jucător, cât și ca antrenor. Mai mult, este singurul care a contribuit până la capăt la toate cele trei triumfuri care au adus pentru totdeauna în Brazilia Cupa Jules Rimet. (Era regula stabilită de părintele campionatelor mondiale – al cărui nume l-a purtat, după moarte, trofeul. Nu aș fi inserat această precizare dacă nu mi se vădea recent că nu se mai știe nici cum arăta faimoasa – pe vremea mea – statueta.) De aceea mă simt acum onorat de porecla „Zagalo“, dată de prietenul tatălui meu, inginerul Ioan Giurgiu – zis nenea Fili sau nenea Nelu. Din păcate, nu am mai ținut legătura. Cu atât mai

mult simt nevoia să îl evoc în cărți: și în cealaltă am arătat că m-a dus pe stadion pentru prima dată, după cum cu el am fost și la semicentenarul clubului Universitatea Cluj (1969) – prilej cu care mi-a făcut cadou cartea „Șepcile roșii“, a lui Ioan Chirilă. (Țin minte și acum dedicația: „De la un «MICROBIST» către un «microbist»“. Sunt convins că a scris cu litere mici doar pentru că așa era vârsta mea; altfel, știa deja cu cine are de-a face.)

De la marii jucători din generația atât de îndepărtată încât nu am prins-o, vreau să trec la cei tineri. M-a surprins cât de șters a fost Ronaldinho – ceea ce m-a dus și mai tare cu gândul la prestația sa din 2002. Astfel mi-a revenit în minte să mă ocup de Kaká, mai ales că nu i-am găsit loc în cadrul lucrării unde l-am lăudat pe mai titratul său coechipier. Nu aveam cum să scriu atunci, fără să distonez oarecum, că mi-a atras atenția doar numele său fotbalistic și că nu puteam să prevăd (nici nu mi-a dat motive, în puținele minute cât a jucat) cum se va dezvolta. Cert este că acum am acoperirea să afirm ce mult îmi place acest băiat (pot să-i spun așa; are jumătate din vârsta mea). Finețea chipului (trăsătură pe care o scot în evidență fără teama de a da naștere la interpretări – cel puțin din partea celor cu minte normală) denotă clar că nu provine dintr-o familie oarecare. Dacă nu mă-nșel, părinții sunt medic și profesoară (ca ai mei, permisă fie-mi completarea). Aceasta se traduce – e convingerea mea – în atitudini care nu spun mare lucru oricui, însă definesc omul. La el am remarcat că nu recurge la cochetării: ca miop de 3 dioptrii, poartă ochelari în afara terenului, conștient fiind care e rolul și locul lentilelor de contact.

(Un alt exemplu este Thuram – ca să nu se speculeze că așa face discriminări de rasă sau de altă natură.)

Mai presus de „dintele“ ce-l am contra japonezilor (ca și a sud-coreenilor) pentru ce s-a întâmplat la ei acasă, Croația este locul de unde au venit strămoșii mei în Ardeal. Chiar dacă n-ar exista această legătură sentimentală, consideram că trebuia ca ei să se ducă mai departe, dacă e să se respecte ce înseamnă valoare în fotbal. Așadar, e de prisos să accentuez cât m-au iritat cu ratările, în fruntea cărora a stat – desigur – acel 11 metri (acordat just, de altfel).

Aș zice că astfel se confirma și mai apăsător că Brazilia nu a jucat contra lor cum i-ar fi impus aura componenților, și simt amara satisfacție că mai toți oamenii de fotbal gândeau la fel. Incapacitatea croaților de a fructifica situații destul de comode o pot pune în legătură cu un considerent aproape unanim: nivelul echipei este dat în mare proporție de individualități, iar acestea – repet – nu sunt la înălțimea celor care au luat locul 3 în 1998. În atari condiții, pare deplasat să scoți în evidență un aspect cu nuanță pozitivă; totuși, o voi face – ca tată. Jucătorul Kranjcar, prin activitatea sa, a dovedit (nu prima oară, desigur) că locul său în echipă nu este consecința dragostei și protecției paterne. (Iarăși sunt împins spre o paralelă cu La Volpe: acesta a întâmpinat proteste zgomotoase chiar și când și-a adus ginerele în lotul lărgit.)

Despre japonezi nu am mare lucru a spune. S-au străduit ei, însă nu aprobam demiterea lui Zico în situația – tot mai probabilă – că pleacă acasă. Nu cred că titularizarea lui Ogura – vârful luat în discuție de presa lor – ar

fi schimbat radical situația în cele două partide disputate. Mai presus de aceste amănunte este că, sub conducerea celui care a strălucit în cadrul uneia din cele mai bune formații ale Braziliei (cea din 1982, care a pierdut, însă, stupid calificarea în semifinale în favoarea italienilor), cei din Țara Soarelui Răsare arătau un joc plăcut; asta o recunosc, fiindcă așa e drept (și îmbucurător, aș zice). Totuși, limite există: Alex – compatriotul naturalizat al antrenorului – e mai prezent în atac, când are rol de fundaș. Cât despre portar, nu mai e nimic de spus după acel luft caraghios, chiar dacă a fost pe minge la penalti.

Mi s-a părut de-a dreptul scandalos ca Brazilia să aibă încă 0-0 la pauză contra Australiei. Începusem deja să mă tem că nu e vorba numai de lejeritate – atitudine, de altfel, incompatibilă cu o echipă mare, indiferent ce adversar are. (Desigur că, dacă va fi ca aceste rânduri să apară, se va putea comenta că am adus totul din condei, avînd – la redactarea finală – panorama întregului turneu. Repet, însă, a nu știu câta oară că e o scriitură sinceră și cu tentă de jurnal sentimental. Așadar, nu văd rostul în a „coafa” unele notații, astfel încât să par infailibil.) Mult sub nivelul obișnuit au fost Ronaldo (la care observam că nu numai cele câteva kilograme în plus au influență) și Ronaldinho. În astfel de condiții e firesc să iasă în evidență jucătorii de travaliu, și aș afirma că Ze Roberto a salvat prestigiul echipei.

Pe gustul meu nu a fost decât sfârșitul; m-am bucurat alături de Fred pentru reușita venită imediat după intrare. Era un argument în plus să consider că Parreira ar trebui să-și revizuiască ideile privind titularii imuabili.

Încă de la debut se remarcase că naționala braziliană era singura în care membrii ce intrau inițial în teren aveau numere de la 1 la 11 – consecință a faptului că antrenorul anunțase o formulă „bătută în cuie” cu câteva luni înainte. După acest al doilea joc nesatisfăcător, mă așteptam ca Zagalo să nuanțeze concepțiile celui ce era – cel puțin nominal – selecționar și conducător tehnic. Dacă nu, anticipam pentru ei dificultăți încă din optimi, mai ales că la ora aceea exista posibilitatea să întâlnească Italia.

În acele zile participam la un simpozion, și – ca de obicei – serile erau dedicate întrunirilor colegiale. Ca să fiu punctual la prima dintre ele, nu am mai stat până la sfârșitul partidei Ghana – S.U.A. Îmi propusesem, însă, să ajung în timp util la Croația – Australia. Am plecat în ultima clipă – bineînțeles, fără mașină (Era destul de aproape, așa că nu depindeam de taxiuri.). Am plătit mai scump decât credeam că nu îmi lăsasem o marjă de siguranță: am ajuns să văd doar reluarea loviturii libere prin care croații au deschis scorul. (Nu știu – pentru că nici ulterior nu m-am preocupat să mă informez – dacă a fost acordată pe drept sau nu; la fel e cu penaltiul ghanezilor.) M-am consolatat cu ideea că fundamental e că favoriții mei conduc, și mă așteptam să își consolideze avantajul. Au dezamăgit, însă, tot mai tare pe măsură ce trecea timpul. Peste aceasta, și-au bătut joc de propriul noroc: când ai 2-1 datorită unei greșeli colosale a portarului advers (croat și el, de altfel – dar nu pun problema că ar fi făcut ceva intenționat; a fost prostie crasă, pur și simplu), după ce ai fost egalat dintr-un penalti meritat (avînd astfel semnalul de alarmă tras), e inadmisibil să continui a te

rezuma la apărare. Justă a fost analogia făcută de comentator cu Middlesbrough – Steaua, probabil și sub influența prezenței lui Viduka în teren. (Ajuns aici, trebuie să destăinui că în acea seară mi-a plăcut Emil Grădinescu, și pentru că a scos în evidență latura sa pasională. Împrejurările în care îl apreciez sunt, însă, rare; voi reveni cu un comentariu mai larg, determinat de felul cum l-am perceput la un meci desfășurat înaintea acestuia, dar în ultima grupă după alfabet.) Am considerat cu atât mai condamnabilă atitudinea formației croate cu cât au jucat suficient timp cu un om în plus.

Când am văzut și hențul ordinar nesancționat, am lăsat deoparte afinitățile cu ei, fiindcă simțul dreptății îmi e mult mai aproape. Să adaug o greșeală de arbitraj și mai grosolană: omisiunea de a da cartonaș roșu la al doilea galben. Persistența în incorectitudine a fundașului din Croația (care a determinat încă un cartonaș de avertisment) a venit în sprijinul lui Graham Poll, care se putea prevala de faptul că l-a eliminat pînă la urmă. Desigur că a fost pe loc dat afară dintre arbitrii turneului; aici nu mergea cu nuanțe și cotituri, ca prin unele țări (pe care le știm bine). Una peste alta, deși mă temeam că o să mă enervez cumplit dacă se califică Australia, m-am culcat relativ împăcat.

Cum – ca de obicei – m-am concentrat la partida esențială pentru trecerea mai departe, am comutat dincolo mai stăruitor doar când s-a afișat că japonezii conduc cu 1-0, ceea ce mă făcuse să „intru în priză”. Până atunci, în cele câteva secunde pe care le văzusem, mi s-a părut ca răghios că brazilienii au izmene; așa îmi păreau pantalo-

nii lor, obișnuit fiind cu culoarea albastră. A fost o nouă ilustrare a ce cugetam legat de echipament: Japonia figura prima, și e clar că a ales să joace în albastru complet – de unde cam totdeauna fotbalistii ei poartă pantaloni albi – ca să îi forțeze pe adversari să îi schimbe măcar pe aceștia. (Nu folosesc termenul „sorturi”, deși e de mult intrat în limbă. Mi se pare mai fundamentat să mă duc la origine: "shorts" exact „pantaloni scurți” înseamnă.)

Altceva doresc mai tare să scot în evidență, părăndu-mi-se mult mai important ca mesaj. Știind că brazilienii au asigurată promovarea, mă gândeam că vor arăta culanță față de compatriotul Zico, terminând nedecis cu echipa lui. Nimeni n-ar fi comentat mare lucru, se înțâmplase și la Cupa Confederațiilor, cum am arătat. (Nu are sens să fac comparație între aceasta și înfruntarea mondială supremă, dar ca pretext mergea.) Totuși, scenariul trebuia să fie altul: cei net superiori să se lase egalați. E de înțeles, așadar, cât m-a iritat că sunt conduși. Repele, însă, m-am simțit privilegiat: am văzut în direct golul egalizator, cu atât mai prețios pentru mine cu cât și autorul lui – Ronaldo – trebuia să arate că nu e pe deplin terminat.

Liniștindu-mă, de-acolo încolo am mai văzut doar scorul, când se afișa. M-am mirat că brazilienii s-au dezlănțuit atât de tare, dar probabil că adversarii au suferit așa o prăbușire încât golurile au venit fără să fie căutate cu tot dinadinsul. E doar o ipoteză, bazată pe acel 4-0 cu China din 2002. Cu 3-0 la pauză, au mai înscris când chiar nu puteau evita.

Revenind în prezent, îmi formasem opinia că se cu-

venea să se gândească direct la sferturi – ca și italienii. Oricât de bine ar fi jucat, nu credeam ca Ghana (sau Australia – în al doilea caz) să reprezinte un obstacol de luat în seamă.

Mi-am zis că mă uit la Coreea de Sud – Togo doar ca să nu încep a omite partide într-o zi de marți 13. Dacă tot m-am instalat, țineam cu togolezii, deși era greu de crezut că au vreo șansă; văzusem și la Cupa Africii cât de slabi sînt. Alternativă nu aveam; ca și alții care au respect față de etica și estetica fotbalului (și cu care am schimbat impresii), îi privesc cu antipatie – s-a văzut deja – pe sud-coreeni, după figura făcută la ei acasă. (Pe aproape – și din același motiv – sunt japonezii și americanii, cum iarăși am menționat.)

Prin urmare, e ușor de înțeles cât m-am bucurat că echipa (mult) mai slab cotate a deschis scorul. În același timp, nu puteam fi de acord cu faptul că în comentariu mereu se accentua care a fost semifinalista de la ediția trecută. M-a mulțumit totuși că, de la un punct, Bogdan Cosmescu a lăsat-o mai moale. Probabil că și-a dat seama că își alterează imaginea de cunoscător al fotbalului luând de bună acea realizare.

Așa se face că, pe măsură ce minutele treceau, auzeam la televizor aprecieri tot mai juste. Cu adevărat era o mare umilință pentru coreeni chiar și să fie conduși la pauză (cum s-a întâmplat). Această imagine proastă avea, însă, altă conotație pentru mine: din nou își arătau nivelul real.

Din păcate, au avut oponenți extrem de fragili, care au adevărat că acel gol frumos fusese un accident. Poate

că nici nu era de așteptat altceva, având în vedere că joacă la echipe chiar din divizia a cincea franceză, iar așa-zisa lor vedetă, Adebayor, n-a făcut nimic. (Să fiu sincer, la început îmi tot venea să-i zic Adepoju, amintindu-mi de mult mai consistentul fundaș nigerian. Despre tînărul togolez nu gândeam altceva decât că nu are valoare faptul că e legitimat la Arsenal, de vreme ce nu joacă în partidele cu adevărat serioase. Parcă n-a mai contat că au suferit și o eliminare – prilej cu care adversarii au lovit doi iepuri deodată. Nu știu dacă un portar de nivel mai înalt decât cel din Togo apăra lovitura liberă dată pentru acel fault; a fost bine executată.

Am, totuși, mica mulțumire că golul de 2-1 l-a marcat Ahn – omul care făcuse isprava omologă cu Italia, în optimele din 2002. În momentul când am descris meciul respectiv, niciun sud-coreean nu îmi spunea nimic, deci – pe lângă că nu i-am ținut minte numele – am ignorat că Perugia îl dăduse afară, probabil sub presiunea publicului și a ziarelor. Găsesc că a fost un act stupid al italienilor; dacă trebuia cineva expulzat din țară, acela era Panucci. Nimeni n-ar fi ratat pasa primită de la el.

Pot caracteriza Franța – Elveția printr-un citat dintr-o carte ce am avut-o în copilărie: „scor alb, joc... alb”. Oricâte nume mari ar fi avut francezii, îmi confirmau ce gândeam încă de la turneul final precedent: că stau în Zidane. Acesta, însă, părea mult îmbătrânit – și nu era neapărat chestiune de vîrstă; Maradona – tot la 34 de ani (și având de mulțișor patima drogurilor) – arăta că încă poate să inspire teamă. Oricum, rezultatul mi-a adevărat previziunile, bazate pe faptul că se terminaseră egal

ambele dispute din preliminarii. Că indicasem 1-1 e un amănunt cu relevanță doar în măsura în care îmi indică dezamăgirea față de ce am văzut.

Așadar, nu prea a avut temei opinia majorității că jucătorii mai galonați (fapt indiscutabil) erau favoriți. Au dominat ei teritorial, însă elvețienii mi-au lăsat impresia că nu s-au întrebuințat mai serios (ceea ce însemna să forțeze victoria) deoarece se păstrau pentru disputa decisivă cu Coreea de Sud.

În al doilea meci, francezii au câpătat ce meritau. A fost greu de tolerat chiar pentru străinii situați alături de ei – între care firește că mă includeam, având în vedere cine erau oponenții – să nu fie în stare să își consolideze avantajul. (Așijderea e și să simtă reporterii nevoia să evidențieze că au înscris – după încă un meci peste cele în care s-au făcut de râs, din postură de campioni mondiali.) Mi-au dat impresia că acestea le sunt limitele, deci doar norocul că îi întâlneau în ultima partidă pe togolezii ar fi putut să-i salveze. (Nici așa ceva nu era sigur, însă; e de neuitat ce au pățit cu Senegalul. În plus, mă așteptam să conteze că nu juca Zidane, chiar dacă în continuare era umbra a ce am cunoscut eu.) Doream ca măcar atunci să fie titular Trezeguet, considerând o adevărată bătaie de joc că a fost introdus în ultimul minut contra sud-coreenilor.

Pe măsură ce aceștia jucau tot mai bine, lăsați de adversari, îmi părea bine că există amănunte colaterale care să-mi distragă atenția. Astfel, Barthez mi-a devenit simpatic ca individ când am aflat că fumează peste un pachet pe zi. (Totodată, n-am aprobat că ziariștii – răsco-

lind, cum le e felul, intimitatea umană – au făcut tevdură că l-au văzut fumând în cantonament. Corect mi se pare că această mizerie nu a influențat opțiunile antrenorului în privința lui.) Ca portar, însă, la fel îl voi vedea totdeauna: este mic și la figurat, de aceea a luat acel gol caraghios. Păcat doar că sud-coreenii căpătau astfel șanse de promovare.

Cât juca Elveția cu Togo, îmi plănuiam să completez impresiile din ziua precedentă, închipuindu-mi că mă va interesa doar rezultatul – ceea ce implica să nu îmi îndrept atenția decât spre fazele care meritau asta (eventual prin iscarea de controverse). Intenționeam să mă uit constant numai până dau favoriții primul gol, restul urmând să fie banal.

Iată, însă, că togolezii au jucat în prima repriză de așa manieră încât am urmărit-o toată. Mai mult, am ajuns să-i susțin. Mi-aș fi dorit să egaleze, mai ales după ce li s-a refuzat un 11 metri clar. La a doua fază unde intra în discuție o atare sancțiune nu am fost alături de protestele lui Adebayor – implicat și în prima situație, ceea ce dovedește că și-a onorat statutul. Pe lângă el, însă, mi-a oferit Kader prilejul să-i rețin numele, confirmând jocul bun din întâlnirea precedentă. Din păcate, după pauză ei și coechipierii lor s-au stins în așa măsură încât mi-am permis să-mi văd de scris.

Impresiile despre acest meci s-ar fi terminat aici, coincidând cu cele despre ce s-a întâmplat în teren, dacă nu ar fi intervenit ceva care m-a șocat, afectându-mă direct și prin aceea că a fost o nouă mostră de capitalism mioritic.

Cu vreo 5 minute înainte de sfârșit, s-a anunțat că transmisia se comută pe TVR 2. Aici, însă, era perioada pentru TV Cluj. (Acesta apare în fiecare după-masă între 5 și 7, și își permite să difuzeze ce vrea dintre emisiunile transmise în acel moment de programul căruia îi ia locul; doar au contract, nu-i așa? Astfel, am putut vedea rugby din Turneul celor șase națiuni, însă nu ni s-a dat finala cupei europene câștigată de Asesoft Ploiești. Substratul îl voi arăta imediat: rivalizează la supremația națională cu echipa de baschet din orașul meu, și – mai cu seamă – îi este superioară, cum recent s-a dovedit în finală.)

Dacă tot n-am putut urmări finalul (și am pierdut un gol, cum repede mi s-a vădit – pe Internet), am fost curios să văd ce era atât de important încât a trebuit difuzat pe TVR 1. Când colo, era discursul președintelui la parlament. Desigur că teoretic prezenta mai mult interes pentru națiune, deci trebuia să prevaleze în fața fotbalului (și pentru că se adresa unui public mult mai larg). Cei lucizi își dau, însă, seama – din felul cum trăim – că politica și politicienii de aici merită alte reacții decât atenția. În fond, a fost o nouă modalitate de tracasare a acestui popor, utilă în a-l domina mai ușor. E aproape șocant să afirmi că echipele din Togo și Elveția te preocupă mai mult decât Băsescu, Tăriceanu, guvernul și parlamentul, dar cei 17 ani de perpetuare a comuniștilor în frunte aici m-au adus.

Iarăși s-ar putea comenta că ignor tema lucrării – de data asta până la a bate cîmpii, ca s-o spunem pe românește. Totuși, încă din partea introductivă am precizat că nu mă cantonez pe cronică sportivă; asta e treaba presei

de toate genurile, inclusiv în formă electronic-virtuală. (Am pomenit site-ul Eurosport, dar știm cu toții că există destule altele.) Pe de altă parte, sunt aspecte atât de supărătoare încât nu pot să trec peste ele – întocmai cum m-am referit apăsând la marea mineriadă în amintirile despre Italia '90. E drept că acea rușine a istoriei noastre contemporane nu a influențat în cele din urmă transmisiunile de fotbal, însă consecințele ei asupra întregii vieți de aici au fost semnificative, mergând – chiar dacă e greu pentru mulți să sesizeze legătura – până la întreruperea unui eveniment mondial pentru o apariție care nu are importanță concretă în destinul nostru.

Când m-am dus la a doua reuniune prilejuită de simpozionul amintit, mi-am zis că stau (deci pierd disputa dintre Elveția și Coreea de Sud) doar dacă mă simt remarcabil de bine. Din fericire (și cu totul rar în existența mea), așa s-a întâmplat. În consecință, rezultatul – ca și al francezilor cu cei din Togo – l-am aflat de pe Internet, dimineța. (Tot rareori mai pot să stau după 1 noaptea fără să obosesc; remarc marea diferență față de S.U.A. – '94, când puteam să rezist până se crăpa de ziuă și să fiu în formă mai apoi. Atunci, însă, aveam 34 de ani, iar după 40 altfel merge existența.)

Dacă nu am văzut meciurile, nu comentez despre ele decât că am avut o zi care a început bine. Mi s-a confirmat părerea că elvețienii sunt cei mai buni din grupă, pe lângă că s-a făcut dreptate prin eliminarea sud-coreenilor. Îmi părea bine că formația Franței depășise un complex, dar mai mare satisfacție îmi dădea să o văd parte dintr-o optime demnă de un turneu final – contra

câștigătoarei ultimei grupe în ordine alfabetică: Spania.

Credeam că debutul acesteia, cu Ucraina, va fi sensibil mai echilibrat decât Brazilia – Croația (după care a venit la rând, chiar dacă a doua zi). Mă sprijineam pe ce făcuseră cele două echipe în preliminarii. Ucrainenii fuseseră primii calificați din Europa – într-o gupă cu Grecia (campiona continentală din 2004), Turcia (locul 3 în 2002) și Danemarca. Ce-i drept, nici spaniolii nu pierduseră în grupă, însă fuseseră nevoiți să susțină baraj, după ce nu reușiseră pe teren propriu să învingă Serbia-Muntenegru. Apropo de baraj, mi-a trecut mie o secundă prin minte că și ucrainenii sunt slavi, ca și slovaci, dar am reprimat repede ideea că ibericii ar putea câștiga la 4 goluri diferență; alte nume sunt la vecinii noștri.

Cu asta cred că am lămurit că nu intru în cadrul altei zicale („După război, mulți viteji se-arată“), deci pot să trec la ce îmi va rămîne în memorie după această dispută. În esență, a trebuit să fiu de acord cu Protasov, care afirma că selecționata țării sale se bazează aproape exclusiv pe apărare și pe sclipirile individuale ale unor remarcabili înaintași; s-a văzut ce s-a întâmplat dacă Șevcenko n-a jucat nimic.

În acest punct îmi permit o divagație: în criticile la adresa lui Blohin intuiesc invidia unui fost internațional sovietic față de cel mai mare dintre ei, într-o perioadă cum nu avuseseră din timpul lui Iașin. (Acum îmi vine în minte că au luat luat locul 4 în 1966 și că – tot în anii '60 – au fost într-o finală europeană, dacă nu chiar campioni.) Bănuielile mele se întemeiază în primul rând pe faptul că l-am prins ca jucător pe actualul antrenor al na-

ționalei Ucrainei, și nu aveam nevoie de informația că a primit Balonul de Aur ca să afirm că era oricând comparabil cu Șevcenko; din păcate pentru el, a apucat o cu totul altă conjunctură politică. Pe de altă parte, mărturisesc că nu îmi amintesc de Protasov în cadrul acelei mari selecționate sovietice, finalista europeană în 1988. În schimb, îl țin minte pe Mihailenco, despre care n-am auzit să fi criticat jocul reprezentativei de seniori – și am văzut cum a dus-o pe cea sub 21 de ani în finala campionatului continental.

Totodată, însă, nu putem trece peste ce e evident: pe teren a fost, practic, doar echipa spaniolă. Nu numai felul cum s-au prezentat oponenții lor, ci și ce am observat la schimbări (rezerve cu nume mai cunoscute decât titularii), îmi ridicau întrebări asupra calităților de conducător tehnic și selecționeer ale lui Oleg Blohin. Totuși – cum bine spunea Nelu Nunweiler – nu antrenorul joacă, așa că pentru acest eșec răsunător i-aș învinovăți în special pe Șevcenko și pe portar. Cel din urmă a fost lamentabil, iar marea vedetă doar „a stat la pomană“ – ca să preiau o expresie extrem de populară. E o atitudine cu atât mai condamnată (după mine), cu cât este și căpitan de echipă. În aceste condiții, învinșii nu prea se pot prevala de unele ofsaiduri discutabile sau de acel 11 metri – care le-a adus și un om în minus. Ar trebui păstrată o tăcere decentă când ești condus cu 2-0 în minutul 8 de o formație care nu este Brazilia, Argentina sau Olanda.

Despre învingători voi vorbi foarte puțin, tocmai pentru că s-au impus clar; am precizat că vreau să ating doar ce e deosebit. Cel mai potrivit, în acest spirit, este

să arăt cât m-a surprins că marele Raul a pornit ca rezervă; repede, însă, antrenorul Aragones a dovedit că se orientase just. David Villa – cel mai bun marcator spaniol din campionatul țării sale (și pe locul 2 în ierarhie, după Samuel Eto'o) – a fost singurul, afară de Klose, care a dat două goluri în această primă rundă; Ucraina este, însă, altceva decât Costa Rica.

Credeam că nu voi avea de ce să văd disputa Tunisia – Arabia Saudită, mai ales după una între echipe mult mai galonate (care și aici a figurat exact înainte). Totuși, avînd inițial în vedere că încheia prima etapă a grupelor, mi-am zis să nu o las la o parte. După ce pătiseră ucrainenii, am devenit cu adevărat interesat; deja îmi puneam problema că tunisienii (ceilalți ieșeau din discuție) le-ar putea fi rival serios la calificarea în optimi.

La finalul confruntării între arabi m-am lămurit că est-europenii nu prea au de ce să-și facă emoții. Am auzit pe unii zicînd că a fost un joc plăcut, dar probabil că impresia din ultimele minute (cînd a fost tensionat, de fapt) a estompat ce văzuserăm cu toții pînă atunci: o multitudine de greșeli tehnice. Golurile frumoase nu îmi pot șterge părerea de ansamblu, ba chiar spun că au fost rodul unor întâmplări fericite.

Rămâne, însă, că toată lumea a fost cât de cât mulțumită – cel puțin așa cred. Mă includ aici și pe mine, întrucît pe parcurs am avut sentimente împărțite: doream să câștige tunisienii, ca să prezinte oarecare interes lupta pentru promovarea în optimi, dar în același timp i-aș fi compătimit pe saudiți, avînd încă neștersă amintirea celui 0-8 cu Germania.

Cînd au ajuns la conducere „fiii deșertului“ (ca să preiau o expresie a comentatorului care îmi va deschide calea spre noi considerații asupra României contemporane – deci trec peste truismul că nici Tunisia nu este tocmai înțesată de păduri, iarbă și ape) și i-am văzut figura lui Roger Lemaire, m-am gândit imediat cum ar suporta al doilea eșec de răsunet la rînd – chiar dacă nu de proporțiile celui cu Franța, din 2002. Prin urmare, am avut o senzație de calm cînd tunisienii au egalat.

Într-o partidă (și cu echipe) de asemenea nivel, e normal să acorzi și mai multă atenție aspectelor colaterale. La acest capitol s-a detașat acum cel pe care-l auzeam. Am pomenit sintagma ce se voia plastică; m-a amuzat cu atît mai tare cu cît a fost plasată între „perle“ obișnuite la el. Poate că nu sunt sesizabile de către mulți – fiind eu mai atent la tot ce ține de lingvistică (exprimare și altele, dintre care pronunțarea în limbi străine mă oripilează – la alții, ce-i drept) – și poate că n-ar trebui să îi atac pe cei trimiși de televiziune acolo, cum nu am făcut-o nici la istorisirea altor campionate mondiale. Cei dinainte, însă, nu mă afectau intens, deci nu mă osteneam să le analizez „la sânge“ stângăciile. În acest caz e cu totul altfel: auzindu-l ce debitează (și gîndindu-mă cît s-a plimbat și cum e plătit pentru asta), deseori m-au năpădit regretele că nu m-am prezentat la selecția pentru comentatori de sport organizată de televiziune în 1990 – cînd s-a angajat cel pe care l-am luat în vizor: Emil Grădinescu. Nu este, însă, numai atît: prin el am vrut să ajung la alt inginer transformat în om de presă: Cristian Tudor Popescu. Măcar despre cel dintîi pot afirma că am

motive să cred că și-a făcut meseria de bază în categoric alte condiții decât cel cu care l-am asociat; ca ziariști sunt cam tot pe-acolo.

Simțeam nevoia să scriu aceste rânduri, chiar dacă sunt pline de venin, însă desigur că se cuvine să explic ce m-a determinat, adică pe care cale mă afectează cei menționați. Cu Grădinescu am lămurit-o; trebuie să adaug doar că nu îmi declanșează reacții violente, precum celălalt. E destul să-i menționez – la trecutul pe care-l are – nemulțumirea că ia ceva mai puțin de a 10-a parte din 9000 de euro ca să-și bată gura o oră pe Realitatea TV, împreună cu Hurezeanu (alt personaj despre care ar fi destule de spus). Pun aceasta față în față cu prezentarea salariului meu. Ca medic cu 20 de ani vechime și anestezist de copii, abia trec de 400 de euro pe lună.

Aparent, totul ar fi în regulă cu sumele plătite de postul menționat; doar e privat și are contracte de publicitate – cu atât mai serioase cu cât emisiunea atrage mai mulți telespectatori (cum e și cazul aceleia). Din ce bani s-a făcut această privatizare – ca și altele, de mult mai mari proporții – ne dăm seama toți cei care refuzăm să ne lăsăm orbiți. E simptomatică pentru pseudo-capitalismul de aici – același sub toate guvernările. De aici totalul meu dezinteres pentru activitatea celei de acum; ar trebui să am o atitudine de-a dreptul ostilă, având în vedere că au promis că duc la îndeplinire idealurile lui decembrie '89, însă a ajuns să mă covârșescă sila.

În paralel, menționez o veritabilă istorioară morală: întâmplarea cu oficialul din Botswana. Și-a pierdut locul (și – mai cu seamă – prestigiul) pentru un profit de 2400

de euro. Am convingerea că nu suma a contat, ci gestul. Aceasta e diferența dintre lumea civilizată și noi, sesizabilă începând de la aspectul localităților.

Să ne întoarcem, însă, la subiect, chiar dacă preferatele mele sunt eseurile (și văd că în așa ceva tinde să se transforme această scriitură). Oi vrea eu să cuprind tot ce m-a frământat în acele zile, dar firul principal al acestei istorisiri de suflet nu trebuie abandonat. Prin urmare, voi continua spunând câteva cuvinte despre disputa dintre Arabia Saudită și Ucraina.

Totdeauna am ținut să se respecte scara de valori autentice – fundamentată, în cazul fotbalului, în primul rând pe joc (dar – repet din nou – și pe individualități). În acest spirit, am simțit ușurare când am văzut că echipa din estul continentului nostru nu m-a lăsat să aștept mult până să concretizeze. Starea de bine mi-a fost amplificată de validarea unui fotbalist cu substanță: Rebrov – care în preliminariile pentru 2002 era apropiat de Șevcenko în privința cotei – a intrat ca titular și a demonstrat că așa e bine, marcând un gol cu adevărat deosebit. Despre cel care l-a introdus de la început am vorbit deja; totuși, trebuie să adaug că a fost parlamentar. (Că a renunțat la această demnitate în favoarea celei de antrenor al naționalei este, pentru mine, o adevărată caracterizare. Cine se simte stăpân pe domeniul său, spre el se orientează dacă e nevoie să aleagă. În acest punct, însă, nu la Blohin voiam să mă refer cu precădere, ci la poporul lui. Își respectă marii oameni: Valeri Borzov – unul dintre puținii care i-au învins pe americani la 100 de metri – a fost ministrul sporturilor.)

Dacă am luat-o pe panta laudelor, mai afirm că încă speram ca Andrei Șevcenko să merite pe deplin supranumele „Țarul“. Deocamdată (determinativ valabil și după încheierea turneului final – în ansamblu, nu numai pentru ei), cum am prins și alte vremuri decât ziaristii grăbiți cu elogiile, măgulitorul apelativ rămâne – din punctul meu de vedere – apanajul lui Valeri Lobanovski, care i-a dirijat pe toți: Blohin, Mihailenco, Protasov și chiar Șevcenko. Cel la moartea căruia întreaga lume a fost în doliu a simțit, probabil, ca mare nerealizare ratarea titlului european în 1988. S-a întâmplat așa doar pentru că dincolo activau Gullitt, van Basten și Rijkaard.

Să mă întorc, însă, în prezent. Cu 2-0 la pauză, deja partida nu prea mai interesa. Așa se face că doar am auzit că și Șevcenko a marcat. Desigur că m-am bucurat; țineam minte cât de emoționat asculta imnul țării sale, în calitate de căpitan, cu toate că este cine este. Fiind de-a-cum rezolvată problema învingătorului, am ieșit puțin, evitând astfel să îmi solicit ochii și spatele, dacă nu era neapărată nevoie. Nu mai am nici eu 20 de ani; atâta împlinește fiul meu. Oricum, scorul final l-am aflat pe loc.

Mi-a părut rău că din nou Arabia Saudită ajută la refacerea (sau crearea) stimei de sine a adversarilor. Atâta pot, însă, să spun: unul singur a fost Owairan – autorul epocalului gol contra belgienilor în 1994, dintr-o acțiune care a rivalizat cu cea a lui Maradona din celebrul meci cu Anglia. (Fiind încă o dată răutăcios, prelucrez o informație primită la televizor: antrenorul lor în 1998, când au luat 4-0 de la gazde, era Carlos Alberto Parreira. Nu avea oameni, e drept, dar venea cu aura unuia ce condusesese

Brazilia la titlul mondial precedent. Atunci, însă, fusese Zagalo lângă el.)

După ce făcuse la debut, Spania se anunța favorită mare în fața celor din Tunisia. Cu atât mai bine mi-a părut că a încasat repede acel gol, cu contribuția lui Cassillas. (Am avut, totuși, micul regret că iarăși a gafat – ca și cu Serbia-Montenegro, în preliminarii.) Rămânea să a-rate, întorcând rezultatul, că e o echipă cu adevărat mare. Cum am tot spus, acest statut implică și existența unor individualități autentice, iar acest turneu final mi-a confirmat definitiv că marxismul greșește profund și în afirmația că masele fac istoria, rolul personalităților fiind neglijabil. În situația de față, trebuie evidențiat Raul – care din nou a fost rezervă, având în vedere ce randament dăduse Villa. Totdeauna am crezut în simțul de golgheter al consacratului spaniol, deci e de bănuț ce am trăit văzându-l că egalează. (Nici măcar nu poate fi vorba de răzbunare față de antrenor, cum s-au repezit unii cu comentariile; aceasta intră în discuție contra unuia de nivelul tău.)

De-acolo încolo a fost ușor pe cât poate fi la asemenea nivel. E drept că portarul tunisienilor nu a fost dintre cei mai buni, dar și coechipierii trebuie să te facă valoros (nu numai pe acest post, bineînțeles). Există destul exemple, însă nu insist asupra lor; vreau să ajung la ce mă preocupă.

M-am apropiat de portarul Ali Boumijel (de aceea i-am și reținut numele), fiindcă atestă cât sunt de „rutinat“ (ca să nu zic bătrân – termenul notat inițial). Era cel mai în vârstă jucător de aici, având data de naștere în a-

prilie 1966. Dacă mă gândesc că încă nu putea să șadă pe când urmăream primul meu turneu final (cel din Anglia – desfășurat în iulie)... E drept că și eu mai aveam un an până să merg la școală (care atunci – ca și acum – se începea la 7 ani), dar însuși faptul că am amintiri clare din acea vreme e destul de grăitor.

Mai ațipeam eu – cum am arătat – la meciurile de seară, însă la acesta nu mi s-a întâmplat. (Poate că a contribuit și iritarea dată de ploaia torențială în repriza a doua – element în premieră la turneul german, și totodată încă o pildă că aproape nimic n-a mers perfect pînă la capăt în existența mea.) Totuși, am închis televizorul înainte de fluierul final; nu mai aveam ce vedea după ce Fernando Torres a transformat acel 11 metri obținut absolut pe merit.

Ultima zi a partidelor decisive nu am perceput-o aprioric ca teribil de interesantă, deși în ambele grupe (aceasta și cea a Franței) calificarea se juca. Având reuniunea mondenă amintită (și de la care nu voiam să lipsesc, din motive deja expuse), îmi puteam permite să urmăresc doar Ucraina – Tunisia.

M-a dezamăgit calitatea jocului – în special din partea celor cu firmă mai mare. Șevcenko a fost iarăși mult sub ce a arătat la club: nu s-a descurcat într-o fază asemănătoare cu cea pe care a rezolvat-o Klose contra ecuatorienilor, după cum incapabil să concretizeze l-am văzut și când a obținut acel penalti discutabil. Îmi ziceam că norocul lui e că mai poate să se reabiliteze; altfel, era păcat de fondul lui uman. M-a impresionat – pe lângă emoția din timpul imnului – mărturisirea sinceră a satis-

facției de neegalat pe care a avut-o înscriind la reuniunea supremă.

O fi el unul dintre cei mai apreciați fotbaliști ai prezentului, însă trebuie să accentuez – chiar dacă e la limita truismului – că nu juca singur. Așadar, principalul meu motiv de îngrijorare în legătură cu formația Ucrainei (față de care mereu am nutrit simpatie, cu toate că reprezintă o națiune ce nu ne este tocmai prietenă) se lega de faptul că nu au reușit mai mult decât un 1-0 din 11 metri contra unei echipe mediocre, care a fost și în inferioritate numerică o repriză întreagă.

Dincolo, spaniolii au fost huiduiți de galeria lor pentru că au obținut (doar) același rezultat cu Arabia Saudită. E de înțeles, însă, antrenorul Aragones (pe lângă că a folosit puțini titulari constanți, nici joc prea avântat nu a recomandat); până la urmă prevalează categoric îndeplinirea obiectivelor.

Pe parcurs am sugerat sau am arătat care aveau să fie disputele din optimi; totuși, tendința către precizie (mai ales în ce privește momentele cu rol de jalon) mă determină să le enumăr pe toate, în ordinea alfabetică a grupelor din care proveneau combatantele: Germania – Suedia, Anglia – Ecuador, Argentina – Mexic, Portugalia – Olanda, Italia – Australia, Brazilia – Ghana, Elveția – Ucraina și Spania – Franța. Considerații asupra fiecăreia îmi propun când le vine rândul; dacă m-aș apuca acum, expunerea ar ieși prea stufoasă. Ordinea cronologică, însă, a fost așa plănuită încât mai apoi să nu existe confuzie. Astfel, în prima zi s-au desemnat participantele la sfertul de finală inaugural.

Cum am arătat chiar la început, gazdele mizau pe supremația reprezentativei lor în grupă – ceea ce implica participarea la deschiderea primei faze eliminatorii. Am văzut și că le-a ieșit – inclusiv să nu întâlnească Anglia, ci Suedia. Nu că aceasta ar fi fost slabă, dar era prea devreme pentru un duel de mare tradiție. Uneori e și de calibru greu (dacă e să evoc un clișeu), cum ar fi fost cazul în această împrejurare.

Să revin însă la concret – unde nu prea am ce spune. De aceea m-am pus pe divagații, ca la alt meci al Suediei – cel împotriva noastră, din 1994. Atunci nu s-a întâmplat nimic în primele 80 de minute; acum n-a fost mare lucru în ultimele 80, dacă facem abstracție de ratarea grosolană a penaltului de către Henrik Larsson. Am impresia că nici în efectiv complet formația acestuia nu le-ar fi pus în pericol adversarilor calificarea.

Au observat și ei (sau în primul rând ei, mai degrabă) cum stă situația, așa că n-au mai forțat după ce Podolski s-a evidențiat și mai puternic decât în partida precedentă. Colaborarea lui cu Klose la al doilea gol – ca și pătrunderea acestuia din urmă, amintind de cea contra ecuadorienilor (chiar dacă nefinalizată) – m-a dus cu gândul spre ceva interesant (și inabordabil pe cale convențională): numai contra Poloniei nu au jucat bine niciunul, substratul fiind, probabil, reținerea de a lovi în țara natală; se știe cum țin la ea polonezii. (Lege din discuție un non-combat; am precizat că nu e vorba de ceva conștient – nivel la care sunt pătrunși de apartenența la Germania, după cum i-am auzit.)

Având la dispoziție atâta timp în care nu s-a întâm-

plat nimic de remarcat, mi-a intrat în priviri că, la mijlocul terenului, figura numele orașului în care se afla stadionul – fapt verificat prin observațiile ulterioare. Nu că aș fi dat vreo importanță locurilor de desfășurare (de aceea nu le-am notat în calculator când am trecut programul), dar mi s-a părut nostimă acea afișare, ca amănunt de coloratură.

Cinste mexicanilor! Reproduc cu deplină convingere ce afirma comentatorul și cred că toți cei cu gândire normală ar face la fel chiar numai aflând rezultatul, d-apoi urmărind cel mai frumos meci de până atunci (și al întregului turneu, poate). În această apreciere cântărește greu durată, dar mai ales jocul deschis al oamenilor lui La Volpe. Oricum, să-i duci pe argentinieni până în prelungiri, într-un moment când demonstraseră ce forță au, e o mare realizare.

Sincer să fiu, nu credeam să reziste în așa măsură marilor favoriți. Cu toate că țineam cu aceștia, m-a mulțumit că mexicanii și-au văzut repede răsplătită prestația. Era un element de interes în plus, iar Crespo – arătându-și din nou fibra – mi-a alungat nota de îngrijorare.

Era destul pentru mine să văd că Argentina are doar egal la pauză, dar mă gândeam că apoi se vor lămuri lucrurile. Cum se știe, n-a fost așa; totuși, la sfârșitul celor 90 de minute formația cu șansa a doua reușise să îmi contracareze mult din iritare.

Când începusem să mă gândesc intens că se apropie un moment pe care îl detest, loviturile de departajare, a venit acel gol superb al lui Maxi Rodriguez (desemnat ulterior – pe drept – cel mai frumos al turneului). Pe a-

ceastă cale, evident că a devenit eroul echipei sale – i-postază în care continuam să îl aștept pe Lionel Messi. Credeam că va reuși ceva epocal chiar acum, după ce am avut bucuria să-l văd intrând. Din păcate, în primul rând pentru el, a fost șters.

Ca un fel de concluzie, era mai bine pentru întreaga lume a fotbalului că favoritele mergeau mai departe. Una din ele, însă, avea să fie eliminată prea devreme pentru calibrul său; e clar că Germania – Argentina ar putea oricând să constituie finala. Voi reveni mai pe larg în momentul adecvat.

Speram că ecuadorienii le vor pune probleme serioase englezilor, confirmând astfel jocurile bune în formație completă. Inițial așa părea să fie, iar Carlos Tenorio putea să se consacre ferm. A venit însă Ashley Cole, parcă de nicăieri; cu toate acestea, stopul excepțional al înaintașului din America de Sud își păstrează valoarea. Desigur că – pe moment – era infinit mai bine și pentru echipă să fructifice, însă în aprecierea lui ca jucător contează considerabil mai mult – zic eu – remarcabila execuție tehnică.

La fel pot cataloga lovitura liberă din care a marcat David Beckham. A tras cu atâta precizie încât poate doar portarul și-a dat seama de la început că e gol; comentatorul și cu mine, sigur nu. (Cred că la fel a fost cu majoritatea.) Îmi pare bine întotdeauna când pot vorbi frumos despre cineva, cu deosebire dacă înainte mai mereu aveam motive să-l critic. De aceea scot cu plăcere în evidență că – poate pentru prima dată de când îl văd – renumitul număr 7 din selecționata Angliei a avut o atitudine

de adevărat căpitan. Completând armonios realizarea, nu a ezitat să lupte – cu mare eficiență – în apărare.

Cam asta ar fi de spus despre a doua optime, pentru că nici englezii (cu toată aura de favoriți) și nici adversarii lor (când ar fi trebuit să umble după egalare) nu au presat cât era de așteptat. Fără lovitura de maestru lui Beckham ar fi fost un joc total șters.

M-am consolată cu ideea că mă va despăgubi meciul de seară. Era să mi se îplinească previziunile: putea fi cel mai frumos joc pe care-l văzusem, dar l-a stricat în primul rând arbitrul și apoi olandezii. M-au dezamăgit cu atât mai tare cu cât sunt în sufletul meu imediat după Brazilia. Nici nu pun la socoteală că mai toată lumea îi vedea învingători.

De la început, însă, am intuit că nu le va fi ușor. Speram ca de această dată să nu se valideze obsesia mea cu echipamentul, după ce am simțit un ghimpe în inimă când i-am văzut. Nu voi înțelege niciodată de ce nu și-au luat măcar una din piese în culoarea portocalie; ținuta adversarilor – trecuți primii – le permitea asta. Nu mai spun că, în două dintre precedentele optimi (acelea în care au fost implicate echipe europene), combatantele au avut costumații mult mai apropiate decât s-ar fi putut întâmpla aici, de vreme ce le-au folosit pe cele tradiționale. În toate cazurile, chiar și în alb-negru s-ar fi văzut bine; o afirm răspicat, cu sprijinul unor amintiri bogate.

Cel mai frumos moment a fost, fără discuție, golul lui Maniche. (L-aș putea declara o variantă îmbunătățită a celui marcat mexicanilor.) Mi-am zis – ca de obicei – că reprezintă un element de interes în plus, convins fiind

că abia de-acolo încolo preferații mei vor începe să joace cu adevărat, după ce și înainte se arătaseră superiori.

În loc de așa ceva, am constatat mai degrabă că nu sunt echipă mare, conform criteriului meu de bază: să remonteze un handicap. Mai mult decât atât, m-a șocat ne-sportivitatea lor. Cel mai grăitor exemplu este că nu au cedat mingea de arbitru determinată de accidentarea unui echipier al lor. Așa ceva le-o fi stând în obicei fotbalistilor olandezi; gândul mi-a zburat instantaneu la disputa dintre naționalele noastre de tineret.

Portughezii n-au fost nici ei mai breji, dar nu m-au surprins. Mi-a părut rău doar de Deco, însă un jucător de asemenea nivel trebuie să își controleze reacțiile firești, deci nu era cazul să oprească brutal un adversar, în replică pentru atitudinea nedemnă a echipei la mingea de arbitru pomenită. (Iarăși las rândurile scrise pe loc, bineînțeles fără să le atribui tentă profetică; ar fi, mai mult decât fals, ieftin – deci de prost-gust – să afirm că parcă l-a premers pe Zidane. Rămâne, însă, opinia fermă asupra obligativității de a-ți onora statutul.)

În schimb, pentru Costinha nu există circumstanțe atenuante în privința eliminării; parcă se instaurase o tradiție a hențului sub nivel de maidan. Cine iarăși trebuia să fie trimis afară (ca să folosesc formularea englezească) – și n-a fost – este însă Figo. S-a situat la antipod față de Beckham, în postura de căpitan. (Parcă aici se potrivește mai bine cele comentate cu privire la Deco.)

Prestația lamentabilă a brigăzii de arbitri (inclusiv a tușierului care era dator să observe agresiunea lui Luis Figo) – concretizată și în sancționarea doar cu galben a

celor ce se băteau – nu poate, totuși, reprezenta, o scuză pentru Marco van Basten și ai săi. Pe cel trecut cu numele îl văd ca principal vinovat pentru eșecul de-a dreptul rușinos. S-ar putea spune că dobândesc temei speculațiile potrivit cărora a fost Cruyff în spatele lui până s-a lansat în a doua carieră fotbalistică. E de preferat, însă, să ne cantonăm pe concret – mai ales că găsim o atitudine care, indiscutabil, merită reproșuri amarnice: să nu-l introduci pe van Nistelrooy – când estimezi o repriză întreagă de superioritate numerică – doar pentru că ai ceva de împărțit cu el, e o dovadă de orgoliu prostesc. Nu știu care a fost esența conflictului dintre ei, dar nu are importanță în fața interesului național. Ce mi se vedește este personalitatea accentuată de centru înaintaș – ca și la Pițurcă; de la olandez m-aș fi așteptat, totuși, să-și dea el însuși seama că este prea mare pentru astfel de mizerii.

Cum se știe, încăpățănarea lui a mers până acolo încât nici în disperare de cauză nu l-a trimis în luptă pe golgheterul din prezent – cu temei poreclit "scoring machine". (Am preluat expresia de la televizor, cum fac cu tot ce-mi place în mod deosebit.) Așadar, nu e de mirare că au suferit cu toții mai mult decât înfrângere: umilință. Nu voi uita ce liniștit plimbau mingea portughezii în minutele suplimentare. Adaug doar că mă simțeam în doliu când elaboram această parte (ca și acum, în timp ce o transpun), deci e normal că am încheiat-o cât am putut de repede.

Și peste ani, dacă se va găsi într-un anuar statistic doar rezultatul optimii Italia – Australia, având în paranteză (conform obiceiului) cum s-a marcat, chiar și acel e-

nunț sec va isca surprindere; mă îndoiesc că statutul celor două selecționate va fi mult diferit. Am în vedere și audiența pentru fotbal la ele acasă – ca să nu mai vorbim de tradiție. Cu atât mai acut se pune problema pentru cei care au urmărit meciul – ceea ce, după mine, implică și că țin la esența sportului-rege.

Că a fost 0-0 la pauză, hai să zicem; nici Brazilia nu reușise mai mult. Vrând-nevrând, făceam abstracție că altfel mă obișnuiseră italienii să abordeze un meci pe viață și pe moarte pentru ei; nu voi înțelege niciodată de ce au tratat totul cu atâta moliciune – altfel nu-i pot zice.

Când au rămas în 10 oameni au lăsat să se simtă asta – fapt la care iarăși nu mă așteptam. (O veche marotă a mea este că echipa mult mai puternică ar trebui chiar să intre cu un jucător în minus ca partida să fie echilibrată.) E colateral pentru relatare că acea eliminare a fost injustă, amintind tuturor cum a stricat același Cantalejo derbiul Barcelona – Real din primăvară. Altundeva găseam eu problema principală: se delegau arbitri din alte părți ale lumii la partide ca Germania – Suedia și, în paralel, vedeam (prea des) arbitri europeni când era implicată doar o echipă de pe continentul nostru.

Revenind la joc, în ultima parte mi s-au amplificat trăirile neplăcute. Am început – silit de împrejurări – să dau atenție faptului că tot Hiddink îi eliminase pe italieni în precedenta lor optime de finală. Mi s-a întipărit asta cu atât mai mult cu cât discipolii lui din acel moment alergau ca și sud-coreenii acum 4 ani, reușind un marcaj diabolic. Devenise inutilă valoarea individuală a adversarilor; pilduitoare a fost o fază în care, ajungând totuși în

careu (cu greu), Iaquina și un coechipier au fost imediat înconjurați de 6 apărători.

Noroc că a venit acel 11 metri clar (îmi mențin părerea, în ciuda celor comentate mai apoi), pe când mă gândeam cu groază la prelungiri și – mai ales – la loviturile de departajare (dacă tot s-a desființat „golul de aur“, care distrusese Italia în 2002). A arătat de ce e în stare fundașul stânga Grosso, uimindu-mă cu tehnica deosebită; nu îl reținusem, deși mă uit în mod regulat la campionatul italian. Transformarea a constituit o izbândă psihologică pentru Totti, nu o revanșă. (Iarăși nu sunt de acord cu comentatorii, care afirmă că ar fi suferit pe nedrept în meciul cu care se impun paralelele. Atunci nu a fost 11 metri, ci simulare, deci merita al doilea cartonaș galben.) Una peste alta, caracterizam calificarea drept extrem de chinuită. Părerea rămâne aceeași cu cea notată pe loc – moment în care adăugam că Lippi și elevii săi mai au ocazia să onoreze tradiția.

Mă așteptam, spre deosebire de reporter, ca Elveția – Ucraina să fie un joc urât, bazându-mă mai ales pe ce arătaseră primii: accent pe apărare. (Recunosc că n-am remarcat că erau singurii care nu luaseră gol, dar nu mi se pare esențial acest element de statistică.) De asemenea, se putea observa clar că era unica optime fără combatantă de mâna întâi.

Totuși, nu contează în primul rând palmaresul, ci rezultatele de moment. Pe acestea trebuiau să le onoreze cele două formații – și se știe ce-a ieșit. După un început cât de cât adecvat la acest nivel al competiției (cu acele două bare), abia mă mai puteam ține treaz. Mai apoi am

intuit că nu era rău să ațipesc, pentru a fi apt să urmăresc deznodământul; era de așteptat să fie decis prin lovituri de departajare. (E locul să fac o precizare pe care o consider demnă de luat în seamă. Pentru execuțiile de la 11 metri în acest cadru nu e corect termenul „penalti“, rostit deseori dintr-o exagerată grijă de a evita repetițiile. "Penalty" înseamnă în engleză „pedeapsă“, deci e clar că ar trebui să folosim cuvântul în cauză doar pentru sancțiunea în urma faultului sau hențului în careu. Inventatorii fotbalului nu au alt termen, însă noi – cum și eu am demonstrat – avem.)

Una dintre cele mai bune ilustrări că acest moment are maximă tensiune este că Blohin s-a dus la vestiar de îndată ce s-a vădit că așa se va decide calificata în sferturi. E posibil să fi evitat un infarct; la chiar prima lovitură, Șevcenko a ratat. Profund dezamăgit am fost și eu, dar noroc că a venit tânărul Milevski. Prin acea execuție – în care tehnica a prevalat asupra tupeului (deci invers decât afirmau reporterii) – a mai făcut un pas spre viitorul frumos ce i se întrevește. L-a completat deja consacrarea la Rebrov. Elvețienii, în schimb, au fost penibili: nu au marcat nimic. Colateral, au prilejuit ieșirea în evidență a portarului advers – unul dintre cei mai slabi de aici, după mine. Măcar au determinat scurtarea acestui cel mai plictisitor episod al ediției. Chiar am zis că am fost victima unui soi de umor britanic: la meciul ce a atins culmea în a provoca dezinteresul am zăbovit la televizor intervalul maxim de până atunci, silit de curiozitatea de a afla pe loc rezultatul. Cam la fel e cu datele statistice (despre care de mult am o părere foarte rezervată): rezul-

tatul consemnat oficial fiind 0-0, cei care păraseau competiția în această fază încă timpurie își definitivau realizarea de a nu fi primit niciun gol. La ce îi ajută?

Desigur că ar fi sunat mai bine Brazilia – Cehia (cu toate că favoriții neți ar fi fost aceiași), dar m-am sugestionat cu ideea că ghanezii dobândiseră calificarea în luptă directă – și, cum am tot spus, prestația de moment primează. În timp ce scriam, mi-am amintit că în 1998 se petrecuse ceva asemănător în legătură cu brazilienii. În sferturi, cam toată lumea se aștepta să-i întâlnească pe nigerieni, însă aceștia au fost zdrobiți de Danemarca în optimi.

Ce aș vrea în cel mai înalt grad să împărtășesc este că partida despre care urmează să vorbesc a reprezentat o premieră în viața mea de microbist, totodată împlinindu-mi o fantezie: să văd fotbal într-un bar. (La aproape 46 de ani era cam vremea să am și această experiență existențială.) Au existat o serie de circumstanțe favorabile, pe care le voi lua în ordine în care mi s-au arătat. Localul își anunță orientarea prin denumire: „Sport-café“. Ajuns înăuntru, constăți imediat că și-o confirmă, având mai multe televizoare, dintre care unul cu ecran extrem de mare. Nu în ultimul rând a contat că evolua preferata mea dintotdeauna – tocmai potrivită pentru un asemenea ecran.

M-am instalat cât am putut de aproape de punctul de atracție cu vreo oră înainte de a începe totul, obișnuit cu ce se întâmplă pe stadioane. Măsura de precauție a fost exagerată, dar am găsit eu ceva de făcut: cronică partidelor din ziua precedentă. Acesta a fost avantajul

împrejurării că stăteam singur – și așa am rămas.

Prin urmare, n-a fost o viziune în bar cu toate elementele de farmec, însă – am destăinuit asta – a intrat într-un fel de tradiție că nimic nu mi se arată să fie desăvârșit. (În plus, pe măsură ce se desfășurau evenimentele mă simțeam tot mai stingher; cei din jur – în majoritate foarte tineri față de mine – aclamau fiecare atac al ghanezilor. Cred că era mai degrabă tendința obișnuită de a ține cu cel mai slab – și din dorința de a asista la cât mai mult fotbal. Chiar și așa, e clar că nu-mi pica bine.)

Parcă prevedeam că jocul propriu-zis nu va fi pe măsura ambianței – cea pe care o speram, desigur. Totuși, am ce desprinde din el. Momentul care mi-a produs deosebită plăcere este primul dintre cele demne de reținut: deschiderea scorului de către Ronaldo. E de înțeles că am savurat-o mai mult decât egalarea în fața japonezilor. Atunci era doar o dovadă că marele jucător nu și-a spus ultimul cuvânt; acum demonstra încă o dată valențele unui uriaș talent – care nu prea poate fi estompat de anii sau kilogramele în plus. Mi-a amintit de felul cum a adus egalitatea în cel mai recent Barcelona – Real.

Am vorbit despre acea înfruntare puțin mai sus, ca exemplu de arbitraj lamentabil repetat aici. Medina Cantalejo n-a fost, însă, singurul – din păcate. Cu ocazia acestui turneu final s-a dovedit – târziu, ce-i drept – că noi, românii, nu suntem chiar bolnavi de mania persecuției și a exagerărilor. S-au compromis și la ediția 2006 cei doi care ne-au arbitrat în partidele cu Norvegia din preliminariile ultimului campionat european. Ivanov a viciat partida Portugalia – Olanda (cum am subliniat), iar

Lubos Michel s-a făcut de râs în meciul la care sunt. A început prin acordarea golului lui Adriano, când era of-said clar; cât aș ține eu cu Brazilia, nu accept să se impună așa. (Se poate argumenta că a fost vina tușierului, ca și în cazul lui Ivanov, însă ar fi subțire; arbitrul de centru are dreptul să treacă peste ce semnalizează – sau nu, dacă rămânem la situațiile în discuție – asistenții.) În continuare, slovacul care nu știe cine trebuie să facă henț în careu ca să se dea 11 metri a încercat să-și impună autoritatea abuzând de cartonașe galbene (dintre care unul – prin cumulare și prea ușor – s-a transformat în roșu). A reușit mai degrabă să provoace reținerea inerentă când interferezi cu unul nu tocmai întreg la cap care îți poate face rău.

În rest, ar fi de spus că brazilienii nu au impresionat nici de data asta. Că nu voiau (cum ziceau mulți) sau nu puteau (cum mă temeam eu) era cam totuna, din punctul meu de vedere. Urmărindu-i pe parcursul a aproape 40 de ani, pot (prezentul nu se datorează omisiunii în adaptarea notițelor) spune cu mâna pe inimă că nu acesta e spiritul lor. Înțeleg pragmatismul până la o limită (limită care este a antrenorului; voi explica mai jos această alăturare), dar – repet – ține de blazon să nu joci în dorul lelii cu echipe ca Ghana sau Australia. Un nume cu adevărat consistent ți-l dobândești numai prin tradiție, chiar dacă au fost aduse meritate laude celor două pentru felul cum au evoluat la acest turneu final.

Era foarte posibil ca atitudinea care nu poate fi numită joc – și nu doar la standarde braziliene – să aibă legătură directă cu nivelul real al lui Carlos Alberto Par-

reira. Am arătat mai sus ce aflasem: că a fost antrenorul Arabiei Saudite în 1998 (și s-a prezentat foarte modest, după cum unii își amintesc). În cursul meciului cu Ghana am auzit ceva și mai relevant: a fost preparatorul fizic al formației pe care Zagalo a dus-o la câștigarea definitivă a Cupei Jules Rimet, în 1970. E ușor de dedus că existau motive temeinice ca marele jucător și antrenor al Braziliei să fie și el pe bancă, precum în 1994. (Nu-i vorba că Zagalo a preluat echipa construită de Joao Saldanha după eșecul din 1966 și că ea îi cuprindea pe Pelé, Tostao, Jairzinho sau Gerson, fiind considerată de către unii cea mai valoroasă formație din istoria lor, însă în statisticile seci nu se rețin toate acestea.)

Concluzia mea – și am motive să cred că nu sunt singurul – este că ghanezii au arătat destule (ofensiva fiind, desigur, fațeta cea mai spectaculoasă a fotbalului) pentru că li s-a permis. Poate că ar fi meritat un gol (nu neapărat ca să mi se valideze mie pronosticul – dat și în local, fără să știu de ce m-a întrebat ospătarul), însă au furnizat noi mostre de superficialitate tipică pentru fotbalistii africani – și remarcată de comentatori la cupa continentului.

După aspectul jocului, just ar fi fost să nimeresc măcar diferența. Deși scorul l-am considerat prea sever, al treilea gol fiind luat tot din cauza superficialității de care vorbeam, nu pot să nu mă bucur alături de Ze Roberto, care s-a văzut ieșit în evidență și pe latura cea mai gustată în țara lui – și nu numai, firește. Am aflat că a fost declarat jucătorul meciului și contra Australiei, ceea ce mi-a sporit satisfacția. Există, însă, o umbră: nu e nor-

mal pentru brazilieni ca oameni prin excelență defensivi (îi exclud, deci, pe Cafú și Roberto Carlos) să apară în postură de realizatori. Mă gândesc, în acest sens, și la ratarea colosală a lui Juan, din ultimele minute. În context, aș spune că în perioada cu pricina Brazilia nu s-a comportat ca o echipă mare: ce rost avea să îi strivească pe bieții ghanezi – care erau și în inferioritate numerică, în urma crizelor de personalitate ale lui Michel?

Cu acest gust amar, m-am pregătit pentru ultima optime, care în unanimitate era considerată demnă de urmărit, măcar în virtutea tradiției – care la francezi e mai recentă (din 1982 au devenit cu adevărat mari), dar mai fructuoasă. Favoriții majorității însă, ținând cont de ce arătaseră ambele aici, erau spaniolii – totodată preferații mei.

De când a început jocul am simțit amprenta campionatelor mari în care evoluează combatanții – mai ales a celui italian. A fost un marcaj necruțător – care, desigur, pune pe al doilea plan construcția proprie, deși e clar că astfel nu se poate câștiga. Există totuși o șansă: greșelile individuale. Partida la care mă aflu a fost o pildă în acest sens.

Așa au deschis spaniolii scorul (faultul în careu al lui Thuram fiind evident) și așa au ajuns să fie conduși. (Sunt convinși că Iker Casillas prindea lovitura de cap a lui Vieira dacă nu îl nimerea într-un genunchi pe fundusul din fața lui.) Golul dintre ele s-a născut doar pe jumătate dintr-o eroare – în privința pasului la ofsaid; așadar, e de evidențiat mai degrabă realizarea lui Frank Ribery.

Pot spune ferm că spaniolii au pierdut pe mâna lor,

prin cantonarea într-un joc defensiv și distructiv, potențat de schimbările neinspirate de la pauză. Ce-o fi avut antrenorul cu Raul, nu știu. Cred, însă, că trebuia menținut în teren chiar dacă nu făcuse mai nimic; unui jucător de talia lui îi ajung câteva secunde – cum a dovedit în meciul cu Tunisia. (Cu atât mai mult era dator Aragonese să își asume eșecul. A făcut-o, dar federația l-a convins să rămână.)

Desigur că era bine pentru Zidane că în sfârșit a arătat ceva demn de el, însă nu cred că era posibilă acțiunea dacă adversarii nu se repezeau cu disperare în atac, având de recuperat un gol în numai 6 minute. Cu atât mai mult m-am întristat că părăsesc competiția cu o fază mai devreme decât în 2002 cu cât acum valoarea lotului – și, mai cu seamă, debutul – îi propulsa chiar între candidații la titlu. În această situație, aș putea să iau în considerare zvonul că însăși federația lor le-ar fi recomandat să facă în așa fel încât să ia locul 2 în grupă (ca să evite culoarul cu Franța și Brazilia), dacă n-aș crede – având încă temeiuri – că în fotbalul cu adevărat mare așa ceva nu se face. S-ar putea aduce contraexemplul echipei R.F.G. din 1974, însă – pe lângă că s-a întâmplat când majoritatea actualilor microbiști nici nu erau născuți, cum am constatat în bar – federația spaniolă nu a părut să încalce probitatea niciodată. (În momentul notițelor îi puneam pe italieni în aceeași categorie, fiind în curs judecarea cazului Juventus. Acum prefer să tac; poate că voi face unele comentarii chiar la sfârșit.)

Cu toate că sferturile se pot deduce, iar primul chiar l-am arătat (ca să nu mai vorbim de cât de proaspete sper

să fie în mintea celor avizați la momentul apariției acestei lucrări), le voi enumera. Nu e o măsură de precauție excesivă; și eu am fost derutat de programul ce-l aveam afișat. În calculator, însă, ordinea lor cronologică figura corect: Germania – Argentina, Italia – Ucraina, Anglia – Portugalia și Brazilia – Franța.

Am mai comentat în ce fel a fost alcătuit programul de către organizatori, ca și că nu aveau cum să știe cine va fi în celelalte grupe. Poate că nici ei nu voiau să se înceapă tocmai cu sfertul cel mai interesant. Măcar de era al doilea, ca să se dispute seara – cum e potrivit pentru un meci-vedetă.

Acestea reprezintă, însă, amănunte – reliefate doar de tipicari ca mine. Esențial era că una dintre favoritele turneului trebuia să iasă prea devreme pentru pretențiile ei. Îmi doream ca aceasta să fie Germania – cu care am ținut, în finalele consecutive cu Argentina, doar în 1990. Criteriul era – ca totdeauna când nu sunt profund implicat – calitatea jocului. Sud-americanii nu se dovediseră reprezentanți autentici ai continentului lor, calificându-se după două partide la rând decise prin lovituri de departajare. Cu totul alta fusese situația în 1986: Maradona strălucea – și, inerent, își impulsiona coechipierii.

Poate că nu era necesară o introducere așa de lungă, însă am vrut să devină lămurit de ce eram alături de argentinienii. Bănuiam, totuși, că nu mă pot aștepta la estetică din partea lor; prea mari erau miza și tensiunea. Asemănător cu mine anticipau oamenii noștri de fotbal – cum am dedus din introducerea televizată. (Nu ardeam de interes pentru nelipsitul Dinu, care și-a dat „examenul

practic“ – ca să preiau o formulă din studenție – cu ocazia celui 2-5 de la Kosice cu doi jucători în plus, dar am comutat din timp la canalul care transmitea meciul, ca să nu mă tot uit la ceas.)

Dacă tot am amintit de cei legați de fotbal, e locul să subliniez ce surpriză plăcută am avut că l-am auzit pe Bogdan Cosmescu. (Se potrivește și să anticipez că a fost și la Brazilia – Franța, ceea ce mi-a dat iluzia că televiziunea noastră ține cont de ierarhia valorilor. M-am lămurit că România nu se dezice când a apărut la meciul pentru locul 3, deci era clar că Grădinescu va fi la finală. Cei doi menționați mai sus erau un fel de lideri în tandemurile ce se formaseră – singurele ce aveau să relateze de atunci încolo. Despre Marian Olaianos – care era împreună cu Cosmescu – mă rezum a spune că a încercat să-și facă onest datoria, precum la partidele pe care le-a comentat doar el. În ce-l privește pe Vlad Enăchescu, mă gândeam la un moment dat să realizez o selecție cu titlul „Panseurile lui Vlăduț“, găsit prin combinarea dintre „Panseurile lui Gâgă“ și „Isprăvile lui Vlăduț“ – consemnări despre fiul meu, care poartă același nume. S-ar putea ca asemenea stângăcii să figureze tangențial; e clar că nu se merită să încarc expunerea acordându-le o atenție specială.)

Satisfacția de a-l auzi pe comentatorul preferat a fost imediat contrabalansată de prezența la centru a lui Lubos Michel. E greu de spus ce mă nemulțumea mai mult: că este european sau că exista posibilitatea să repete prestația penibilă din meciul chiar anterior pentru el. Din fericire, a arbitrat total diferit – și mă grăbesc să re-

cunosc asta nu numai ca să fiu corect, ci și pentru că mi-a produs senzația obișnuită când asist la aspecte cu e-sență pozitivă.

Jocul propriu-zis, însă, nu s-a numărat printre aceste aspecte. Prima repriză a adeverit bănuielele noastre, deci nu e de spus despre ea decât că a exemplificat că în fotbalul modern posesia nu contează. În plus, or fi având sud-americanii tehnică individuală superioară, dar nu în asemenea grad încât să dea peste cap o apărare totuși solidă – la figurat, în primul rând.

Dacă vorbim la propriu, s-a mai răsturnat un clișeu o dată cu începutul reprizei a doua. Se afirma că germanii – având avantajul înălțimii (oponenții erau cu media cea mai mică la acest parametru) – vor domina lupta aeriană, inclusiv fazele fixe. Iată, însă, că subtilitatea contează mult: Ayala a înscris între oameni cu cel puțin 10 centimetri mai înalți.

Din păcate, de-acolo încolo a început regresia argentinienilor – culmea, nu sub presiunea accentuată a adversarilor. Destule minute favoriții mei au părut a fi capabili să păstreze rezultatul în stil de echipă mare, adică evitând cantonarea în apărare. Totuși, parcă antrenorul i-ar fi împins la aceasta – judecând după schimbări. Desigur că toți fotbaliștii săi au – teoretic – un nivel care le permite să facă foarte bine și faza ofensivă, însă am avut dezamăgirea să fiu pus încă o dată în fața unei arhicunoscute situații: practica ne omoară. Nu este admisibil ca jucători cu asemenea cotă și palmares să nu fie capabili să pătrundă frontal și să șuteze; așa s-au stricat 2-3 faze care puteau stabili deznodământul. Este un motiv în plus să

îmi pară rău că nu a fost introdus Lionel Messi; poate că ar fi făcut meciul vieții lui, demonstrând astfel teza (nu numai a mea) că este un nou Maradona. Așa, mă consolez cu ideea că îi mai rămâne destul timp: la viitorul turneu final va avea doar 23 de ani, iar colosalul său predecesor era de 26 (deodată cu mine – subliniez de câte ori am ocazia) când câștiga practic singur ediția 1986.

Revenind în prezent, repet că germanii nu au reușit să își înghesuie adversarii în preajma porții. Și-au arătat, însă, a nu știu câta oară tenacitatea și puterea de luptă. Până la urmă, apărarea Argentinei – punct slab prin tradiție – a cedat, iar Klose chiar că nu mi se va mai șterge din memorie.

Îmi era teamă că nici măcar la prelungiri nu se va alege, cunoscând fondul psihic al celor care egalaseră. Totuși, s-au disputat și ele, dar nu s-a mai întâmplat nimic semnificativ, oamenii lui Pekerman arătând doar că nu mai au puterea să forțeze. Trebuiau s-o facă, în condițiile în care de la ceilalți era de așteptat să nu mai pună probleme în atac. (Klinsmann comisese – după părerea mea – o imprudență: îl scosese pe Klose înainte de minutul 90.) Totodată se cuvenea să fie conștienți că la loviturile de departajare au semnificativ mai puține șanse. Nu conta că aveau deja portarul de rezervă, pentru că nu era un oarecare: l-am văzut pe Leo Franco apărând bine la Atletico Madrid. (De altfel, titularul – Abbondanzieri – fusese cel puțin ezitant înainte de accidentare.) Esențial era că de partea cealaltă se afla Lehmann, renumit prin capacitatea sa de a apăra de la 11 metri. Cea mai recentă dovadă o dăduse în semifinala Ligii Campionilor, când –

anihilându-l pe cel care și în acel moment îi fusese adversar, Riquelme – o dusesse pe Arsenal în disputa directă pentru trofeu.

Când s-a ajuns la momentul decisiv, pentru mine meciul deja se terminase – egal, cum se și consemnează în actele oficiale. Totuși, cineva trebuia să meargă mai departe, iar eu speram într-o minune. Mă sprijineam pe amintirea că francezii – cu Barthez al lor – beneficiaseră de așa ceva în sferturile de finală din 1998, contra italienilor. S-a demonstrat, însă, din nou că nemții sunt nemți; e drept și că loviturile apărute au fost trase slab.

M-a ajutat să iau în considerare rezultatul oficial, pomenit mai sus; am simțit doar resemnare când s-a terminat totul, de unde n-aș fi avut dispoziția să discut cu nimeni dacă Argentina ar fi pierdut prin joc. Măcar aici încerc să-mi estompez simțirile, încheind printr-un moment frumos: cel în care Kahn (căruia nu i s-a explicat de ce nu este titular – trebuie adăugat) îl susținea psihic pe Lehmann înaintea torturii reprezentată de seria de 11 metri. Sunt conștient că mă apropiez de banalitate, având în vedere că imaginea respectivă trebuie să fi fost larg difuzată. Totuși, nu mă pot abține, pentru că un asemenea gest are un loc ușor de bănuț într-o cronică de suflet – cum intenționez din nou să fac.

Nu trebuiau să-mi spună comentatorii că Italia – Ucraina era estimat drept cel mai dezechilibrat sfert de finală (și cel mai puțin interesant – implicit). Nici măcar nu exista circumstanța că echipa cu șanse foarte mici ar fi realizat ceva în grupe, cum fusese cazul ghanezilor. Mă preocupa doar dacă (și felul în care) vor reuși să-l

blocheze pe Șevcenko adversarii din campionat. (Inițial simțeam o oarecare ușurare că nu vor fi nevoiți să se confrunte coechipierii de la club, precum în confruntarea italo-cehă. Repede, însă, mi-am amintit de Gattuso.)

Bineînțeles că Blohin făcuse declarații optimiste în legătură cu ai săi, dar m-am lămurit repede că țin exclusiv de pregătirea psihologică. Sperasem eu – pentru spectacol – că va fi una din ocaziile în care se potrivește să afirmi că balonul e rotund; degeaba. Jocul a decurs în consecință – și pe linia a ce arătasera combatantele. Cu precizarea din final, aș dori să las să se înțeleagă că pentru mine nu era grăitoare discrepanța de palmares dintre ele; priveam doar ca pe o nouă găselniță (de natura majorității) a gazetarilor observația că în aceste sferturi se aflau 6 campioane mondiale – cele mai multe din istorie. Lipsa de relevanță a acestui amănunt a fost potențată de șubrenia completării: recordul era de 5, în 1982. Atunci, însă, nici n-au existat sferturi clasice; au fost înlocuite cu grupe de 3, din cauză că se trecuse de la 16 la 24 de echipe.

O dată ce am spus că formațiile evoluau în limita obișnuitului, se poate deduce că nu s-ar fi marcat dacă n-ar fi existat inspirația de moment a lui Zambrotta. Piciorul pe care l-a folosit pentru acel șut remarcabil a fost pentru mine un indiciu că se simte mult mai bine pe stânga, partea pe care s-a consacrat, chiar dacă talentul îi permite să joace oriunde – ceea ce reprezintă substratul titularizării sale ca fundaș dreapta. (Mi s-a părut sugestiv, însă, că în final a ajuns mijlocăș stânga – post în care a atins statutul de mare jucător.) Șovkovski – deși slab ca

portar, cum am spus – nu a fost atât de vinovat cum îl găseau reporterii; era mascat, iar șutul a fost excelent plasat.

Ne puteam aștepta ca Italia să omoare din nou jocul, însă nu să câștige atât de categoric. A fost nedrept – și totuși perfect justificat – scorul. Ucrainenii au presat doar vreo 10 minute după pauză, și cred că au căzut psihic în fața evidenței că oponenții sunt într-una din acele zile (destul de frecvente la ei) când nicum nu poți să le dai gol. Alături de faimoasa cerbicie în apărare și de Buffon, au avut ca atu norocul; câțiva centimetri mai jos să fi fost trimisă mingea care le-a lovit bara transversală, și cu totul altfel (și cu alte consecințe) ricoșa. Unde mai pui că iarăși Șevcenko a fost ca și inexistent?

Așadar, n-aș face un comentariu ca la televizor (că e logic ca după asemenea ratări să vină goluri ale celor care s-au remarcat și ca mari speculanți), însă sunt pe-a-proape. Apărarea ucraineană a fost de nivel exact opus celei rivale, deci îmbucurător din tot ce s-a mai întâmplat în teren este că Toni a spart gheața. (Nu consider că trebuie să îi adaug prenumele, cum făceau cei care transmiteau – considerând, probabil, că nu avem destulă perspicacitate pentru a ne da seama că e nume de familie, nu diminutivul de la Antonio.) Pozitiv puteam considera și că urma o nouă semifinală Italia – Germania. Mă îndoiam, însă, că va fi ceva de neuitat – precum cea din 1970. Desigur că voi reveni.

În următorul sfert aș fi fost oricum de partea adversarilor englezilor. Firește că visam ca aceia să fie olandezi, dar m-am adaptat la situație. Apelam și la un criteriu

constant pentru mine: jocul. Prin urmare, înclinam spre formația Portugaliei. Nu țineam cont de sfertul de finală de la Euro 2004, pentru că mi-l aminteam foarte vag. (Mă bucur – pe o anumită latură – că nu mă pot referi la el, spre deosebire de ce au făcut mereu comentatorii; evit încărcarea expunerii.)

Favoriții mei de moment nu au arătat, însă, ce așteptam de la ei. Așadar, nu am nimic de remarcat în prima oră. Mai apoi au intervenit elemente demne de consemnat, dar tot nu în privința jocului în sine: ieșirea lui Beckham și a lui Rooney – din motive diferite.

Accidentarea căpitanului Angliei a prilejuit o nouă apariție a lui Lennon – un tânăr de viitor, care a dinamizat atacul echipei sale (ca de fiecare dată; îl mai văzusem cu Trinidad-Tobago și Ecuador). În legătură cu el am putut reține ceva deosebit – aspect pe care îl voi reliefa, chiar dacă nu are de-a face cu evenimentele din teren. Felul cum englezii îi pronunță numele (de credeam la început că îl cheamă Lynnan) îmi dă ideea că vor să sublinieze că unul a fost sir John, liderul neuitaților Beatles.

Cât privește celalaltă ieșire (prin eliminare), se poate spune că a fost acordată ușor. Țin cont de posibilitățile de apreciere în momentul desfășurării fazei, de aceea nu mă reped să îl acuz pe arbitru că ar fi comis o greșeală flagrantă. Totuși, nu am reușit să aflu exact pentru ce a acordat cartonașul roșu. Cert este că i se prevedea o viață grea în continuare lui Cristiano Ronaldo, care a făcut mare tevatură pentru acel presupus fault; ca și cum faptul că joacă în Anglia n-ar fi destul, e la aceeași echipă cu Wayne Rooney (Manchester United, cum foarte mulți

știu). Tânărul portughez nu se afla la primul act de ne-sportivitate, mai cu seamă simulări (în care fusese implicat și de data asta), așa că e pe undeva normal că a fost huiduit permanent de-atunci încolo, chiar de către neutri.

Mai demn de reliefat este că, timp de o oră, nu s-a observat că englezii sunt cu unul în minus. Oponenții n-au avut puterea să îi preseze cât m-aș fi așteptat, iar portarul Robinson și-a contracara faima nu tocmai bună, întinzându-se după acel șut-centrare al lui Tiago – singura ocazie periculoasă a lor. De altfel, intră în banal și că au atacat mai intens către sfârșitul celor 90 de minute și al prelungirilor.

De reținut este, în schimb, că nu mult a lipsit ca englezii să și învingă. La faza în care Lennon a pătruns în careu, s-a remarcat și brigada de arbitri: într-adevăr, n-a fost fault. Și aceasta mă face să nu îl blamez prea tare pe central pentru eliminarea lui Rooney. (De altfel, argentinianul în cauză condusesse chiar meciul de deschidere – onoare care nu cred că e acordată oricui. Nu dezamăgise, cu tot începutul mai ezitant.)

Una din cele mai impresionante amintiri pe care o voi avea de la acest turneu final este că s-a pornit la megafon „Que será, será!“ înainte de loviturile de la 11 metri. Mi-a atras atenția Emil Grădinescu – ca dovadă că și alții au vibrat. Un semn și mai clar – furnizat tot de comentator – este că galeriile au cântat împreună frumoasa (și semnificativa) melodie, stimulate de ce auzeau. (Sper să nu se creadă că vreau să „dreg busuiocul“ în legătură cu cel care era la televizor; e vorba, pur și simplu, de constante obsesii ale mele, enunțate deja deseori: să fiu

drept și să scot în evidență orice e de bine. Aici îmi vine să adaug părerea lui despre Eriksson, indiferent că a fost exprimată în cursul unei partide anterioare: un adevărat intelectual pătrunde fotbalul – în caz că e atras, evident – chiar dacă l-a practicat la nivel foarte modest, cum e și situația faimosului suedez. Mi-a picat bine comentariul, pentru că îl consider a veni în sprijinul unei afirmații pe care am făcut-o la chiar începutul consemnărilor despre campionatele mondiale. În introducerea primei lucrări subliniam că mari microbiști au fost și Camil Petrescu sau Frédéric Joliot-Curie.)

Curând după ce a început calvarul departajării, mi-am zis că i-ar fi ajutat pe suporterii englezi să-și însușească al doilea vers al melodiei care îi întreținuse în intervalul liber, mai ales că este în limba lor: "Whatever will be, will be". Astfel ar fi avut o cale de a se consola pentru ce le-a fost dat să trăiască. Poate că era de așteptat ca Lampard să rateze, cu criza de încredere care îl începea – justificat – după evoluțiile de aici, dar Gerrard... Și acesta a tras slab, irosind șansa ce i-o oferiseră adversarii, prin neputința de a nimeri poarta. Așadar, ar trebui temperate elogiile aduse portarului Ricardo. E drept că, într-un fel, a repetat isprava de la turneul final european de acum 2 ani, însă asta nu îmi schimbă părerea despre el: e mai degrabă mediocru – ca să nu spun de-a dreptul slab. Totuși, să zicem că era normal ca echpa să se repeadă în primul rând pe el în momentul triumfului, ignorându-l pe cel care l-a punctat: Cristiano Ronaldo. Acesta și-a satisfăcut ambiția de a-i învinge pe cei din locul unde joacă la club, însă cred că nu i-a picat bine că abia du-

pă secunde bune i-a sărit și lui cineva în spate. (Nu știu ce s-a întâmplat mai departe; în acel moment am închis, deoarece îndeobște mă interesează exclusiv mersul propriu-zis al evenimentelor.)

Iată, deci, că Portugalia – cum-necum – era în semifinale, unde nu mai ajunsese din 1966; totodată, antrenorul ei arăta cât se poate de deslușit că merită porecla „Big Phil“ (iarăși ceva care m-a amuzat, deci nu poate scăpa consemnării). Eram sigur că vor întâlni Brazilia – care avea de luat o revanșă după înfrângerea, la același turneu final, în fața marii echipe în care strălucea Eusebio. Ce s-a întâmplat de fapt mi-a stârnit atari reacții încât nu știam dacă voi fi în stare să îmi expun amintirile legate de acest episod. E de bănuat că sentimentele neplăcute îmi vor persista până la următoarea confruntare la vîrf.

De când am știut că Franța va fi cea care îi va întâlni pe brazilieni în sferturile de finală, m-am gândit la titlul unuia dintre cele mai cunoscute – și gustate – romane aparținând literaturii țării care i-a dat pe Jules Rimet și Pierre de Coubertin (fondatorul olimpismului modern): „După douăzeci de ani“. Așadar, aveam în minte exclusiv înfrunatarea din 1986 – nu numai pentru că fusese tot în sferturi, ci și din motivul că preferam să ignor finala din 1998. Din (profundă) nefericire, această a doua partidă mi-a fost readusă permanent în fața ochilor minții, mai ales prin deznodământul celei la care urmează să mă refer. Mă abțin să comentez – cum am făcut referitor la finala pomenită, în cartea care a cuprins-o – că mi-aș dori să sar peste ea; între timp am deprins resemnarea.

E clar că am și mai puțină tragere de inimă ca de o-

bicei să fac o descriere cronologică a evenimentelor din teren. („Joc“ nu-i prea pot zice, chiar dacă sunt conștient că numai naivii ar fi putut aștepta de la cele două echipe să facă spectacol.) Brazilienii au încercat – ca de fiecare dată – să marcheze, pentru a avea liniște apoi. Nu se pune problema că nu erau conștienți că înfruntă adversari de cu totul alt calibru decât cei de până atunci; așa se face că vedeam – cu regret tot mai mare o dată cu trecerea timpului – cum se validează teza mea, expusă și aici: nu au putut mai mult. S-a dovedit – din păcate (nu voi osteni să repet) – că se înșelau cei care presupuneau că se păstrează pentru fazele superioare. La acest punct, mai în drept decât colegii mei să facă orice fel de aprecieri erau – desigur – cei din delegația campioanei mondiale. Cu atât mai lipsite de acoperire le găsesc declarațiile având ca miez că, pentru ei, turneul final începe din sferturi.

Iată că acolo s-a terminat, iar cauza primordială a acestui eșec este – după mine – că au jucat de parcă ar fi fost români. Nu pot admite ca fotbaliști precum Ronaldinho, Kaká și Adriano să se intimideze în fața presingului advers, oricât de insistent ar fi el, pasând până la exasperare lateral sau înapoi; de la asemenea valori ai pretenția să poată oricând scăpa de 2-3, creând superioritate, deci pericol.

Voit nu l-am inclus pe Ronaldo între cei de mai sus, observând că a fost singurul care s-a ridicat cât de cât la statutul de care este și el conștient. O fi supraponderal, dar măcar a avut tragere de inimă. Să ținem minte că doar el a tras pe poartă, după o acțiune ce amintea de tinerețe – inclusiv faimoasa „bicicletă“. Că acest prim șut

orientat unde trebuie a fost în minutul 90, spune tot.

Roberto Carlos s-a străduit și el. Nu cred că a făcut-o în primul rând ca să-și compenseze așa-zisa greșeală de la gol – prezentată de americani într-o succesiune cronometrată de imagini. La cât fotbal știu, nu e de mirare că au rămas cu ideea (pe care voiau să o impună pe calea descrisă) că el – fundaș lateral – avea datoria să vină împreună cu Henry la centrare. Nu trebuie nimeni să-mi spună cum e jocul modern, dar fotbaliștii nu sunt maratonisti; de aceea există schemele tactice, cuprinzând și repartizarea atribuțiilor.

Cum se poate deduce, nu intenționez să arunc cu noroi în selecționata Braziliei din 2006; aș cădea în banal adoptînd o atitudine prezentă din plin în presa de toate genurile, dar și – am mai spus – la dezamăgiții în dragoste. Totuși, câteva remarci trebuie să fac, mai ales că – (iarăși) din păcate – îmi confirmă aprecierile dinaintea marelui eveniment. Ronaldinho a arătat clar că nu e un jucător de referință; tot 26 de ani are, ca și Maradona la turneul în urma căruia a rămas pentru totdeauna pe soclu. (Judecând și după ce s-a întâmplat în acest sfert de finală, s-a vădit și că va rămâne „Ronaldo cel mic“; cred că nu sunt necesare detalieri.)

Ce regret profund este că nu a avut Cafú demnitatea să se retragă în glorie, cu aura sa de unic participant la trei finale mondiale consecutive – demnitate pe care a avut-o, de exemplu, Cristian Gațu. Așa, în primul rând el va păstra amintirea cartonașului galben luat la (foarte probabil) ultimul său meci mare, consecință a faptului – perfect explicabil – că nu s-a putut ține după un adversar

mult mai tânăr.

Poate că o parte din vină are și antrenorul, care nu a știut să-i explice cu condescendență unui om de 36 de ani că nu mai face față ca fundaș dreapta – inclusiv prin raportare la propriile sale evoluții dinainte cu ani buni. Era mult prea târziu când l-a schimbat cu Cicinho (la cerere, poate; simțea că alunecă de la tragic spre ridicol). Nu numai acest episod mă determina să-mi zic că s-a spart buba în legătură cu Parreira – apropo și de ce am scris înainte despre el. Cam la fel era și cu Mario Zagalo. Îmi pare bine că nu mi-am adus aminte, elaborând cartea trimisă spre publicare, că el a fost antrenorul Braziliei în 1998; am evitat astfel să îi apară numele într-un comentariu extrem de aspru. Nu preiau ce am scris acolo în legătură cu criza lui Ronaldo, pentru că nu doresc să distrag atenția. Voi reproduce, însă, ce am aflat în timpul partidei care nici ea nu-mi va ieși din cap: l-a introdus sub presiunea sponsorilor, deși – firesc – era conștient că nu va da randament, la vreo oră și jumătate după aceea pierdere de cunoștință. Chiar și așa e de condamnat Zagalo, zic eu; trebuia să fie pătruns de statutul său de mare personalitate, deci să nu se plieze, oricine (și oricâți bani) ar fi fost în discuție. Termin cu el, după ce reiau ce am scris mai sus: marele triumf din Mexic a fost pregătit de Saldanha.

Pentru că mi-a produs aceeași mare dezamăgire, în analiza acestui meci procedez ca pentru finala din 1998: las învingătorii la urmă – ceea ce e deplasat, dacă gândesc schematic. Cred, însă, că îi scot cu atât mai mult în evidență cu cât sunt subiect al impresiilor de sfârșit. În a-

cest spirit (dar și pentru că îmi crește amarul gândindu-mă cât de ușor puteau marca brazilienii), trec peste prestația lui Barthez – total diferită de cea din meciul la care am ajuns să mă tot refer. Și altceva stă la baza acestei atitudini: mă grăbesc să îl elogiez pe Zidane.

Spun – încă o dată, având în vedere că și pe parcursul celeilalte lucrări am subliniat – că a fost cel mai bun fotbalist al sfârșitului și începutului de mileniu. Doar Ronaldo putea fi comparat cu el, însă brazilianul a avut totdeauna o gamă de acțiune mai restrânsă. Înainte de retragere, cel mai mare jucător francez al tuturor timpurilor (e părerea unuia care l-a văzut și pe Platini) a realizat o nouă și strălucită etalare a capacității sale de vrăjitor al mingii. Nu mă îndoiesc că la baza prestației cu totul deosebite din acest meci de referință stau o tărie de caracter și o probitate pe măsură. (Păstrez comentariile făcute a doua zi – fără a adapta forma verbului, cum se poate observa. Par nelalocul lor, la tevatura ce s-a făcut în legătură cu fapta sa din finală – oribilă, categoric. Voi reveni la locul adecvat cu nuanțări – care oriunde își au locul.) Afirmând acestea, implicit recunosc – fără tragere de inimă, cum e firesc (doar om sunt și eu) – că am greșit notând, pe când redam partida cu Elveția, că nu se poate compara cu Maradona, la aceiași 34 de ani.

Îi doream (și îmi doream) să ajungă să bată Germania în finală. Ar fi fost cea mai strălucită revanșă pentru legendarul meci din 1982. De asemenea, îmi imaginam că voi avea ocazia să vorbesc mai mult despre Thierry Henry, pe care l-am amintit doar în treacăt – și nu ca erou principal, deși a fost autorul unicului gol. Încerc să

repar acest soi de nedreptate relevând că a dat argumente în plus celor care îl consideră superior lui Ronaldinho.

Mă gândeam inițial să nu zăbovesc asupra ieșirii atât de premature a brazilienilor. Etichetarea nu e hazardată, ci mai degrabă o dovadă că aproape totul în viață este relativ; nu are sens să repet că în primul rând ei se vedeau dinaintea campioni. Totuși, la un eveniment cu răsunet de atare calibru se mai impun câteva vorbe; așa am simțit și la eliminarea Franței, în 2002. În aceeași lucrare afirmam că turneele finale își pierd din interes proporțional cu precocitatea fazei în care iese Brazilia. Am primit, a doua zi după catastrofă, dovada că nu sunt singurul care gândesc așa: un eminent (pe toate planurile) intelectual declara că, pentru el, campionatul s-a încheiat. (Mai târziu aveam să aflu că același îl condamnă, în proporție covârșitoare, pe van Basten. Evident că, în ambele situații, preferam de o mie de ori să nu-mi fie mângâiat ego-ul.)

Amare au fost și imaginile cu Cafu și ceilalți plecând, în huiduielile și gesturile obscene ale celor ce-i susținuseră. Înțeleg dezamăgirea acestora, hiperbolizată de o patimă ce nu-mi este nici mie străină, însă mi se pare nepotrivită o atare exteriorizare. Independent de aprecierile (verbale sau mai concrete) de care s-au bucurat până acum, trebuie acceptat că fotbalistii sunt și ei oameni, deci e firesc să aibă perioade mai proaste. (Refuz să bag în seamă zvonurile despre nesocotirea vieții sportive pe parcursul șederii în Germania.) Pe lângă aceasta, destui dintre ei se află mai aproape de adolescență decât de maturitate, așa că o astfel de amintire le-ar putea afec-

ta serios viitorul.

Vom trăi și vom vedea; întotdeauna a fost un truism că viața merge înainte. Așa trebuie să fac și eu cu impresiile legate de un turneu final de la care – cum am spus de la început – așteptam să-mi înlătore total gustul lăsat de precedentul. Iată că am dat față cu alt truism: nu e bine să ai iluzii prea mari, mai ales când înaintezi în vârstă. Dacă nu înlocuiești mentalitatea adolescenței cu scepticismul și indiferența, are grijă existența cotidiană să te pună cu picioarele (sau de tot) pe pământ – cu atât mai ferm cu cât ai mai mulți ani distanță de perioada viselor.

Acest lung preambul (una din metehnele mele) îmi servește la a lămuri de ce nici acest turneu final nu m-a satisfăcut: nu și-a meritat atributul de mondial, din moment ce în semifinale nu a existat măcar o echipă sud-americană. (Celelalte continente nu intră în discuție – a se vedea ce am comentat despre Coreea de Sud și s-a confirmat aici.) Prin urmare, nu m-a amuzat butada unui german, care suna cam așa: „Acum, problema noastră nu e să fim campioni mondiali, ci campioni europeni!”. Mai degrabă aș evidenția un aspect care nu lasă loc pentru glume: dacă în 2002 au apărut dizarmonii în promovarea din grupe și primele faze eliminatorii, acum ele se evidențiau către sfârșit.

Ca mai totdeauna, însă, în tot răul a fost și un bine: am suportat mai ușor gândul că se încheie acest spectacol de neegalat pentru mine. E drept că trecerea s-a făcut gradat, ca să mă adaptez mai ușor: de la trei meciuri pe zi s-a ajuns la două, după care am înghițit prima pauză: între optimi și sferturi. Tot două seri au fost până la semifi-

nale, dar nu am avut senzația de gol din primul interval. Substratul nu mai trebuie accentuat: o considerabilă apatie în urma regretului că nu aveam să mai văd Brazilia și Argentina, chiar dacă nu jucaseră cum nu doar eu mi-aș fi dorit.

Totuși, formațiile calificate în semifinale merită respect și atenție pentru însăși prezența lor acolo, iar Germania – Italia poate fi oricând chiar ultimul act la un campionat mondial. Am amintit de semifinala din 1970; acum trebuie să spun că am avut mulțumirea să mi se ateste că o lume întreagă recunoaște că a fost unul dintre marile meciuri ale istoriei fotbalului – opinie pe care aici doar am sugerat-o, însă în cealaltă lucrare am expus-o. (Pentru marea majoritate a microbiștilor de azi, termenul „istorie“ este cât se poate de adecvat. La observațiile legate de vârsta celor din jur, făcute cu prilejul vizionării în local, le-aș adăuga pe cele privitoare la modul cum au abordat subiectul cei de la Eurosport. Mi-au dat toate motivele să bănuiesc că erau și în 1982 prea tineri ca să urmărească finala. Așadar, meciul antologic din 1970 e pentru ei cam ca „Ben Hur“ sau „Cleopatra“ – ca să fac asociere cu momente epocale dintr-un domeniu cu, poate, mai mulți iubitori și cunoscători.)

Ar trebui să se înțeleagă de la sine că am văzut în direct ambele partide. Mi-au lăsat impresii atât de puternice încât le-aș putea descrie și acum. Tocmai de aceea nu-mi făceam iluzii că semifinala din prezent va fi de talia lor. Mi-a fost de folos că scepticismul dat de vârstă a prevalat asupra fondului idealist; astfel am urmărit cu atenție sporită – dată de detașare – derularea secvențelor,

iar acum sunt în măsură să îmi sistematizez mai ușor considerațiile.

Și dacă n-aș fi dorit, comparațiile cu ce-a fost mi-ar fi invadat mintea. Mi s-a întâmplat aceasta chiar și înaintea începutului confruntării propriu-zise, la prim-planul cu doamna Angela Merkel. Imediat l-am avut în fața ochilor – fără niciun efort, imaginea fiind mereu proaspătă – pe Helmuth Schmidt, la finala din Spania. Bineînțeles că nu mă voi lansa în comparații între cei doi; e de bun-simț să nu ne pronunțăm în privința demnitarilor unei țări ai cărei cetățeni nu suntem. Totuși, e interesant de constatat că actualul cancelar a stat în tribună nu numai din rațiuni de protocol – cum fusese cazul cu celălalt; voi clarifica mai jos această idee.

Ce pot, analiza, însă, este afirmația unui compatriot al meu cum că, pentru prima dată la acest turneu final, un imn va fi fluierat: al italienilor, de către gazde. Desigur că n-a fost așa (cel puțin din ce s-a auzit la televizor), ceea ce dovedește – în cel mai bun caz – că respectivului îi vine ca o mânășă apelativul Vlăduț. (Dacă aș fi mai acid, aș completa că spusa lui se încadrează între panseurile pe care voiam să le extrag.) Cine știe cât va trece până se va maturiza; oricum, era foarte tânăr (sau încă nu venise pe lume) în vremea în care citeam eu un episod din lucrarea lui Ioan Chirilă „Mexic '70 – jurnal sentimental“. Scria el că englezii au fost fluierați tot timpul apariției pe stadion contra Braziliei, afară de un singur moment: când s-a cântat "God save the Queen". Comentariul autorului – care m-a impresionat într-atâta încât l-am menționat și în propriul meu jurnal sentimental, despre cele 10 campio-

nate mondiale – suna cam așa: „Acum nu se cântă imnul lui Bobby Moore sau Bobby Charlton; se cântă imnul unui popor întreg, iar mexicanul de rând știe să facă deosebirea.“. Ce e de bănuir despre germani, după încă 36 de ani?

În sfârșit, ajung la subiectul propriu-zis – pe care l-aș fi epuizat foarte repede dacă n-ar fi fost prelungirile. Până atunci, italienilor nu le-a mers schema obișnuită – pentru care s-au străduit, de altfel: să înscrie și apoi să apere rezultatul. Cauza principală este că n-au avut forță de atac; Lehmann nu ar fi reprezentat un obstacol serios, după cât a fost de ezitant la puținele șuturi mai periculoase. Vorbind de lacunele în ofensivă ale celor în albastru, simt nevoia să subliniez că mi s-a confirmat reticența în legătură cu Toni. Prea s-a repezit toată lumea să-l compare cu Paolo Rossi, eroul din 1982 – dacă tot existau permanente trimiteri la acel turneu final. Se aducea pe tapet că nici marele golgheter – care contribuise hotărâtor la triumful echipei sale – nu înscrisese în grupe, dar își dăduse drumul mai apoi. Trebuia, însă, ținut cont cui a marcat Luca Toni cele două goluri (cu care a și rămas).

Dacă Lehmann n-a fost teribil, celălalt portar a adevărit încă o dată că, pentru a fi foarte mare, e necesar și să ai norocul de partea ta. Așa ajung la ocaziile nemților. Mai mult decât singurul lor șut periculos și de lovitură liberă ratată de Ballack (care a fost într-o zi proastă, de altfel), e de remarcat pirueta lui Podolski, la care Buffon întâmplător s-a aflat pe traiectoria mingii – aproape de noroc.

Nu cred că exclusiv din cauza presiunii create de

tradiția în legătură cu loviturile de departajare (la care ei pierduseră totdeauna, iar pentru germani fusese exact invers) au început italienii atât de decis prelungirile. Orice tradiție se întrerupe la un moment dat, iar marile personalități trebuie să aibă puterea de a face asta. În același timp, nu voi recurge la afirmația facilă (și din cauză că, evident, nu se poate dovedi) că acele bare parcă anunțau realizarea concretă. În schimb, declar cu toată sinceritatea (chiar dacă mă aștept să nu fiu crezut) că mi-a trecut prin minte că Fabio Grosso va marca, văzându-l în careu la acel corner. Desigur că – la cei 1,90 ai săi – presupuneam că va lovi cu capul, nu cu piciorul. Cu atât mai frumoasă a fost realizarea – fericit adăugată la remarcabila cursă din meciul cu Australia, care și ea a asigurat trecerea mai departe. (Poate nu era necesară sublinierea, însă îmi plac asocierile.) Nu doream să mă las purtat de entuziasm, de aceea așteptam ca finala să ateste că a apărut în Italia o nouă vedetă, adevărat urmaș al lui Facchetti – pe care am apucat să-l văd, în 1970. Ar mai fi de comentat că adevărata valoare demolează clișeele – în acest caz situarea apărătorilor după statură; Cannavaro are doar 1,76 – și din nou a fost impecabil ca fundaș central.

Al doilea gol a venit ușor, cum era de anticipat; contraatacul a reușit, chiar dacă la declanșarea lui s-au ciocnit – din prea mult avânt – doi coechipieri. M-am bucurat că del Piero a realizat acel 2-0 pe care trebuia să-l obțină cu Franța, în finala europeană din 2000. Speram că va avea ocazia să-și ia mai mult decât o revanșă, triumful mondial fiind net departe de oricare altul.

Consideram firesc să fiu alături de el și ai săi în mo-

mentul suprem, dacă arătaseră – totuși – mai mult fotbal decât cei cu care aveau să intre în dispută. Aceștia – culmea! – se apăraseră cu îndârjire mai mare chiar decât ei, care mai tot timpul practicaseră așa ceva. Excepție a făcut perioada când au fost îndrumați de Bearzot, care se soldase – nu întâmplător zic eu – cu singurul lor titlu mondial din epoca modernă. Rămînea de văzut dacă stilul defensiv al lui Lippi era în măsură să dea aceleași roade.

Comentariul din alineatul precedent la adresa francezilor este echivalent cu cronica semifinalei lor contra Portugaliei; mai mult nu merită notat. M-a impresionat neplăcut că s-a decis printr-un 11 metri care nu trebuia dat. În rest, imaginea de apărare ermetică de care pome-neam a fost favorizată și de ineficiența ofensivă a celorlalți – pe linia meciului precedent. A încercat Cristiano Ronaldo câte ceva, dar, dacă Pauleta, Figo și Deco au fost inexistenți... Maniche n-a fost deloc capabil să șuteze ca înainte; dacă măcar se apropia de acel nivel ar fi concretizat cu atât mai ușor cu cât Barthez s-a situat încă o dată la limita penibilului. Privind în ansamblu, jocul a fost de așa natură încât n-am pierdut nimic ațipind vreo 10 minute – ceea ce iarăși e inadmisibil pentru o semifinală de campionat mondial.

În ajunul finalei mici (să-i zic și eu așa, chiar dacă voi fi totdeauna de părere că există o singură finală), mi-a trecut seara mai ușor. Noroc că mi-am amintit la timp că pe Eurosport sunt emisiuni legate de campionatele mondiale. Astfel nu mi-a fost urât până a început pe TVR 1 dezbaterea ce mă interesa și despre care voi vorbi

puțin mai încolo.

Deocamdată voi extrage esențialul din ce am văzut pe postul menționat primul. S-au prezentat și cele 17 finale de până atunci, însă aici am simțit doar o nostalgie relaxantă – dacă mă pot exprima așa. Ar fi destul să spun că pe toate le urmărisem cel puțin o dată, dar simt nevoia să precizez (în caz că nu s-a dedus deja – și nu era greu) că, începând de la a opta (Anglia – 1966), am fost martor ocular la toate.

De remarcat consider, însă, ce mă incită la gândire și asociații. Asta a realizat reportajul dinaintea succesiunii de finale, în care au fost prezentați jucători legendari. (Traduc, oarecum, titlul generic pentru astfel de emisiuni: "World Cup Legends". Este sugestiv în ce privește tema – descrierea activității marilor fotbaliști în acest cadru. Bineînțeles că nu este singurul în care au strălucit, dar tot atât de clar este că numai aici se obține consacrarea deplină.)

Nu știu ce căuta Platini alături de Cruyff, Maradona și Pelé, când nici din Franța nu mai este cel mai mare, dacă vrei să fii obiectiv. Trec, însă, peste acest amănunt; aproape că nu mă preocupă dacă îl pun față în față cu ordinea în care au fost prezentați cei trei jucători ofensivi cu valoare de reper în sportul-rege – ordine pe care am respectat-o când i-am trecut în acest alineat. Mi se pare extrem de sugestivă, deci cred că a fost aleasă cu luciditate de către specialiștii de la Eurosport: au vrut să ne ducă progresiv spre vârful ierarhiei. Fac aceste supoziții pentru că astfel văd și eu clasificarea – dacă se poate vorbi de așa ceva între asemenea coloși. Argumentele sunt

ușor de găsit, chiar dacă ne referim strict la campionatele mondiale: Pelé a luat pe teren două titluri, uimind lumea încă de la 17 ani, în Suedia (1958), Maradona a câștigat practic singur (mereu voi repeta) turneul final din 1986, iar lui Cruyff parcă destinul i-a stat împotriva în finala din 1974.

Pe programul I al televiziunii noastre doream să urmăresc o emisiune din a cărei prezentare dedusesem că intelectuali de elită discută fenomenul fotbal. Așteptam așa ceva cu interes sporit de speranța să-mi văd confirmată o idee expusă și aici: cea în legătură cu Camil Petrescu și Frédéric Joliot-Curie. E de înțeles cât eram de curios să aud ce vor spune Dan Grigore și Solomon Marcus.

Pe ei i-am reținut din prezentare, și bine-ar fi fost să rămână singuri. Dintre ceilalți, o impresie cât de cât bună – și abia pe parcurs – mi-a făcut Cristian Sima. Mi s-a dat explicația: a petrecut destul timp în Occident, din ce am înțeles. Cu acestea zise, ar fi banal să punctez că am considerat emisiunea o decepție în momentul când s-a încheiat. Cugetînd mai detașat, am ajuns la concluzia că primisem, de fapt, exact ce așteptam. Distinsul matematician Solomon Marcus a dovedit o temeinică pătrundere a tot ce este legat de un sport atât de iubit încât ține și de sociologie, în timp ce tineri oameni de succes ai capitalismului dâmbovițean vorbeau cu o indiferență arogantă, confirmând – că tot am atins matematica – regula semnelor din algebră: plus iese din minus combinat cu minus. Voiam să zic ceva acid și despre moderatoare, dar mai degrabă e cazul să mă leg de cei care au delegat-o; a fă-

cut și ea ce-a putut, însă trebuia pus cineva care simte fotbalul.

Or fi interesante dezbaterele și retrăirile legate de acest domeniu drag atătora, dar categoric că prefer jocul în sine. Așadar, până și disputa pentru locul 3 o așteptam, cu toate că rareori există cu adevărat. Afirm aceasta deoarece e clar că echipele mari nu prea acceptă un atare substitut al luptei pentru titlul suprem. Astfel de partide sunt făcute pentru formații în al căror palmares ar fi important un loc 3 mondial, cum s-a întâmplat cu Croația în 1998 sau cu ambele combatante (Turcia și Coreea de Sud) în 2002.

De data asta se părea inițial că mai ales Portugalia urmărește victoria – și pentru a forța recunoașterea în rândul formațiilor de prestigiu, dar și pentru că trecuseră exact 40 de ani de când prinsese podiumul mondial. (În legătură cu această performanță, mă gândesc că e perfect posibil ca Figo și ai săi să fi avut ambiția de a demonstra că generația lui Eusebio nu va rămâne pe veci cea mai bună din istoria lor.) Totuși, și pentru germani ar fi fost o realizare deosebită – mai cu seamă că deja depășiseră așteptările suporterilor lucizi. Motivația poate mai intensă consta, însă, în a-l convinge pe Klinsmann să rămână în post, de unde voise să renunțe după eșecul din semifinale. (Cum tot ce e pozitiv – subliniez din nou – mă bucură, nu mai trebuie să destăinui ce am simțit când am observat că fostul mare atacant s-a consacrat și ca antrenor, după ce toată țara – în frunte cu doamna cancelar Merkel – îl criticase pentru că făcuse echipa la televizor și o dirijase multă vreme prin e-mail, el având casa și familia în

California. Entuziasmul și scandările spectatorilor confirmau titlul de ziar văzut de mine cu o seară înainte: „Klinsi, du mußt bleiben“ (trebuie – cu sens imperativ – să rămâi).

Omul aflat în atenția întregii Germanii la acea oră a făcut un gest care poate fi etichetat fără reținere drept nobil: nu numai că l-a titularizat pe Kahn, dar i-a și oferit banderola de căpitan, la (probabil) retragerea sa din echipa națională. A intrat și Frings, cel care – oarecum pe nedrept, zic eu – fusese suspendat în semifinală din cauza eliminării cu totul particulare în faza precedentă; găsesc inadmisibil să penalizezi un jucător după ce meciul propriu-zis s-a încheiat – și încă pe baza unei înregistrări.

Lumea, însă, nu e liniară (așa cum aș dori-o eu); am primit indicii că nu toți componenții celor două loturi erau interesați de miză. Cel mai ilustrativ exemplu este că au lipsit ambii căpitani obișnuiți: Ballack și Figo. Dacă primul putea pretexta o accidentare ușoară (care, însă, nu l-ar fi reținut să intre de la început într-o finală adevărată – cum just observau oamenii de presă), la cel de-al doilea nu exista motiv medical sau disciplinar să stea. De altfel, avea să fie în teren spre sfârșit și să-și ia un frumos adio de la reprezentativă.

Centrarea parcă pusă cu mâna a lui Luis Figo a fost la originea ultimului gol, cum e știut. La fel este și că germanii aveau deja victoria de partea lor. (Eu am trăit oarecari emoții, prăpăstios cum sunt, dar repede mi-am dat seama că în două minute nu se pot marca tot atâtea goluri.) Până acolo, e de spus ceva doar despre a doua repriză. Chiar mă gândeam la pauză ce sens are un meci a-

tât de tacticizat, dacă locul în dispută nu are, totuși, importanță fundamentală. La un asemenea joc anost într-o situație analogă nu mai asistasem din 1974, când Polonia învinsese cu 1-0 Brazilia. De altfel, comentatorii – preluând statistici care de care mai punctuale (cum numai în finala NBA mai văzusem) – m-au confirmat, subliniind că din 1978 nu s-au mai înscris sub 3 goluri în așa-zisa finală mică.

S-ar fi respectat aceasta și aici, chiar numai prin aportul germanilor – Schweinsteiger, în speță. Nu cred că este oportun să arăt și eu că a doua parte a fost a lui. Vreau, însă, să subliniez ce voi reține în legătură cu această performanță; a reprezentat o frumoasă revanșă față de cei ce îl criticau – pe drept, de altfel – pentru jocul de până atunci. În context, mă simt obligat să remarc că la primul gol nu avea altă soluție decât șutul; plimbase mingea dinspre lateral spre centru și observase că nu are cu cine combina. De aici importanța suplimentară a realizării sale: a deschis (și înfrumusețat) jocul. Totodată, nu pot să trec peste confirmarea altei idei a mele: Ricardo e un portar slab. Are el „lipici“ la 11 metri (la care contribuie în mare măsură influența psihică asupra adversarilor, datorată primelor sale isprăvi de acest gen), dar atât.

Autogolul care a făcut 2-0 pentru nemți a fost – în proporție covârșitoare – produs tot de Schweinsteiger, prin acel șut extrem de puternic. A treia reușită chiar că a înlăturat orice dubii asupra prestației tânărului cu numărul 7. Cred că niciun portar nu conta la șutul teribil prin care a punctat.

Am arătat deja cum s-a ajuns la scorul final, deci

vreau doar să adaug că a fost consecința indirectă a unui alt gest nobil, aparținând celui al antrenor. Am convingerea că l-a schimbat pe Pauleta nu în primul rând pentru că jucase foarte șters, ci ca să-i lege personal banderola înlocuitorului său Figo. Afirm aceasta despre Scolari și având mereu în memorie că la începutul evenimentului dăduse o altă dovadă de larghețe sufletească: intonase și el imnul. A fost prima oară (și ultima – prin forța împrejurărilor) când un antrenor de naționalitate diferită s-a alăturat corului delegației sale la acest moment solemn. Astfel, "Big Phil" devenea în ochii mei "Great Phil" – deci nu pur și simplu mare, ci mareș.

Felul cum le văd (ca toată lumea – bănuiesc) m-a făcut ca niciodată să nu descriu meciul pentru locul 3 mai pe larg decât finala. Cred că nu se va întâmpla nici aici, însă nu de aceea intenționez un preambul mai lung – care, de altfel, nu se referă strict la evenimentul suprem, ci la orele care l-au precedat. Substratul e fundamentat, din punctul meu de vedere (doar subiectivi suntem toți): simt nevoia să scot în relief momente care mi-au produs o gamă largă de trăiri – de la interes (dat și de detectarea unor coincidențe demne de luat în seamă) până la o nostalgie a cărei amploare sper să o pot împărtăși.

Mi-au trecut mai ușor orele până la ce aștepta o mare parte din omenire urmărind finala de la Wimbledon. Cum pasiunea pentru tenis mi-a scăzut mult comparativ cu vremurile când se remarcău Năstase și Țiriac, în timpul schimbărilor de mingi mi-a zburat gândul la una din primele aprecieri asupra scrierilor mele. Esența ei era că, fiind admirator al lui Rebreanu, am tendința spre ciclic în

narațiune. La cea în curs îmi e cu atât mai lesne cu cât mă refer la evenimente de răsunet: așa cum la începutul turneului german s-a desfășurat o manifestare din alt sport cu aceeași valoare supremă pe planetă (lupta pentru titlul NBA), în ziua finalei mondiale la fotbal avea loc și cea a tenisului. (Orice s-ar spune, nu există reuniune cu prestigiul celei de la Wimbledon.)

Aș fi avut de lucru la această scriitură, dar – oricât m-am sugestionat – nu mi-am putu aduna concentrarea. Prin urmare, am fost extrem de mulțumit văzând că se face 8 și încep emisiunile legate de uriașul eveniment. Buna dispoziție mi-a fost sporită de drăguța (etichetare cu extindere la micii invitați) inițiativă a televiziunii de a-i aduce în studioul campionatului mondial pe Ianis, Patrick și Răzvan – fiii lui Gică Hagi, Florentin Petre și Petre Marin. I-am trecut în ordinea în care ne-au fost prezentați; precizez asta, ca să nu existe suspiciunea că aș face discriminări. Nici nu-mi trece prin cap; ar fi cu atât mai urât din partea mea cu cât mi-au deșteptat sentimente pe care nu cred că are rost să le descriu. Ajunge să spun că eram cam de vârsta lor când am început să mă simt microbist: împlinisem de curând 8 ani la faimosul 0-0 cu Anglia de la București. E lesne de bănuț, așadar, cât mi-ar fi plăcut să îmi ceară cineva să analizez turneul final mexican din 1970, spunându-mi părerea despre Dumitrache (idolul meu de atunci), Pelé, Gerson și atâtea alții.

Iată-mă, în fine, la subiectul propriu-zis. De la început am remarcat încă un cerc închis: arbitru era Horacio Elizondo, care condusese și partida inaugurală. (Prin ur-

mare, Lubos Michel a rămas cu postura de candidat serios, deși – poate – era mai potrivit la centru un european, cizelat în Liga Campionilor. De pe continentul nostru era, însă, doar arbitrul de rezervă: Cantalejo. Comentatorii au înghețat inițial, când nu era clară postura lui. Aș fi avut aceeași senzație.) Îi doream argentinianului – pe care l-am considerat bun, în ansamblu – să nu se mai lase păcălit ca în faza despre care atunci bănuiam că îi va bara lui Cristiano Ronaldo accesul în Anglia. La o privire superficială nu arată că ar fi împlinit așteptările, având două puncte slabe cu foarte mare importanță: acordarea aceluia 11 metri și conduita în incidentul cu Zidane.

Extrem de faimoasă – prin reluare până la refuz, inclusiv în împrejurări care nu au nimic în comun cu fotbalul – fază o voi analiza când îi va veni rândul, ca să nu iasă un talmeș-balmeș. Aici e locul să spun câteva cuvinte despre sancțiunea care a dus la deschiderea scorului, găsindu-i – precizez de la început – circumstanțe atenuante arbitrului. Multă lume nu ține seama de ceva elementar: el trebuie să ia decizii pe loc, deci la viteza desfășurării fazei. În această împrejurare, și eu am văzut fault (ca și cei care transmiteau – deci presupun că majoritatea au fost de aceeași părere), mai ales că Malouda a intrat între fundașii centrali adversi. Ca dovadă și mai puternică a inconsistenței primei impresii, vom recunoaște cu toții că mai degrabă a fost fault la intervenția lui Zambrotta, din repriza a doua – după cum au atestat reluările fazelor în discuție. În direct, însă, s-a văzut exact invers. Oricum, chiar și penaltiul acordat l-am con-

siderat mai clar decât cel primit de Henry contra portughezilor.

Am putea extinde discuția la „mâna lui Dumnezeu“, invocată de Maradona, sau la alt 11 metri: cel prin care Germania de Vest a câștigat finala din 1990. Pentru că nu doresc ca – scoțându-mi în evidență ego-ul – să mă îndepărtez total de ce trebuie acum să redau, voi afirma doar că – în ambele cazuri (și bazat esențialmente pe faptul că am văzut în direct meciurile cu pricina) – i-am aprobat pe arbitri, iar reluările din anii ce-au urmat nu mi-au schimbat opinia.

Cu atât mai semnificativ mi se pare că nu am condamnat decizia lui Elizondo cu cât țineam cu italienii – ceea ce am arătat. Sper să mai fie proaspăt în mintea multora, la apariția acestor rânduri, că nu m-au lăsat mult timp să tremur. Contribuția majoră a avut-o, totuși, Barthez. Încă o dată l-am făcut „papagal“ – termen care i se potrivește cu atât mai bine cu cât a fost folosit în legătură cu alt portar: Carlos. (Preiau de la un prieten virtual – român aflat actualmente în S.U.A. și promotor acolo al "soccer"-ului – această caracterizare perfectă pentru evoluția stelistului la Middlesbrough.) Mai bine (și pentru mine) este însă să aduc în atenție încă un cerc închis: egalarea a reușit-o Materazzi – tot cu capul și la un corner, exact ca atunci când debutase, înlocuindu-l pe Nesta în disputa cu Australia.

Păcat că preferații mei nu au putut profita de șansa ca în poarta adversă să stea unul care e sursă de risc și temere la orice minge – spre netă deosebire de omologul său. Din ce am văzut începând de prin minutul 70, au ca-

potat fizic. Numai așa îmi explic că au fost dominați chiar și în superioritate numerică. Nu prea putea fi altfel, din moment ce în atac n-au contat – ceea ce m-a iritat, dar nu m-a surprins. Dimpotrivă, s-a demonstrat că nu m-am înșelat când am întrevăzut că Toni nu se va ridica la nivelul lui Rossi; cât despre celălalt vârf, Iaquinta, niciodată nu mi s-a părut a fi cu adevărat valoros. (Notând acestea, trebuie să arăt că totuși am încercat mirarea, dar târziu: abia la îmbrățișările de după triumf m-am întrebat cum de n-a fost introdus Filippo Inzaghi. Recunosc că uitasem de el.) Nici del Piero n-a făcut nimic – și îmi pare rău mai ales pentru caracterul său; în timpul finalei am aflat că nu are de gând să plece de la echipa căreia i-a dedicat întreaga activitate, indiferent care urma să fie verdictul în procesul care și el capta atenția lumii fotbalului. M-a impresionat cu deosebire argumentația, pornită de la previziunile sinistre în legătură cu sancțiunile pentru cei din Serie A care aranjaseră meciuri: o doamnă nu se lasă la greu. (E, poate, deplasată precizarea ce urmează: supranumele pentru Juventus este „bătrâna doamnă“. Rămân, însă, pe linia de a încerca să mă fac pe deplin înțeles – pe lângă că îmi păstrez speranța de a fi receptat și de cei mai puțin inițiați.)

Cum am spus, ultima parte a disputei a aparținut francezilor, dar fără faze demne de reținut. Prin urmare, pot trece la a-mi mărturisi mulțumirea că s-a ajuns totuși la departajare, chiar dacă tradiția le era total defavorabilă preferaților mei. E un truism, însă, ce am notat la semifinale: cândva trebuia înfirmată.

Până să ne convingem că așa a fost, am trecut prin

cel mai enigmatic moment al acestui turneu final. Așa îl consider eu – mai degrabă decât jenant sau încalificabil (cum tot repetau comentatorii, până m-au agasat de am ajuns să mă îndoiesc că au habar de sensul strict al acestuia din urmă termen). Iarăși îl scuz pe central; era în terenul celălalt și cu spatele, deoarece italienii atacau. Nu a prob, însă, că asistentul a reacționat abia după ce Buffon s-a repezit la el. Dacă mai spun că Materazzi datorează staturii că n-a luat capul în barbă, am terminat cu amănuntele mai puțin importante.

Esențial este, bineînțeles, că astfel Zidane și-a afectat singur retragerea din fotbal. A devenit cu atât mai nepotrivită (și – mai mult – penibilă) pentru un asemenea jucător cu cât meciul de adio era cel mai mareș posibil – cadru la care contribuise masiv, după cum nu numai eu subliniez. Pentru că – așa cum am notat deja – în continuarea jocului mi-a permis (și voiam să-mi distrag atenția de la menținerea francezilor la cârmă), am întors incidentul pe toate fețele, căutând circumstanțe explicative pentru cel a cărui atitudine a fost incompatibilă cu valoarea sa și cu calitatea de căpitan.

Am găsit elemente, care – vreau să fiu clar – nu țin loc de scuze sau justificări. Mi se pare fundamental că e arab de origine, observând cum reacționează ei la afronturile asupra a ce le e sfânt. Cred că nu o să aflu niciodată ce i-a spus exact Materazzi (site-urile consultate a doua zi dimineața, Eurosport și altele, nu mi-au putut da vreo informație – și mi s-au părut extrem de bizare declarațiile antrenorilor Lippi și Domenech cum că n-ar fi nici ei la curent), dar ne-am dat cu toții seama că a profe-

rat un șir de insulte. Din meciurile de campionat știu că italianul e departe de a se comporta manierat – ca să nu spun că are renume de veritabilă brută, confirmat de ce am văzut eu însumi. Prin urmare, bănuiesc că i-o fi strecurat un „figlio di puta”. Se prea poate ca hipoxia după vreo 110 minute de efort să fi contribuit la reacția instinctivă a lui Zidane, dacă i-a fost terfelită mama. Repet, însă, că nimic nu îl absolvă; de aceea e omul om, ca să pună gândirea deasupra instinctelor, iar personalitățile publice trebuie să aibă cu atât mai mare precauție în tot ce întreprind. Totodată, fiind eu însumi un tip reactiv, nici vorbă să zic că nu trebuia să i-o plătească lui Materazzi; din contră. Momentul, însă, a fost cum nu se poate mai prost ales. E clar, deci, că nu aprob nici că Domesnech s-a solidarizat cu jucătorul său, dar așa ceva se potrivește cu un fost fundaș a cărui duritate a fost scoasă în evidență de comentarii: la primul meci, când avea vreo 16 ani, i-a rupt piciorul unui adversar. (M-a intrigat ceea ce tot oamenii de presă afirmă: că a fost remarcabil – inclusiv în națională. Nu îl țin minte, deși am lămurit deja – sper – că urmăream fotbalul mare pe când trebuie să fi jucat el.)

Ar fi banal să descriu cum o privim toți – sau măcar așa ar trebui – pe cea care ne-a dat viață, așa că trec la momentul culminant. Încep prin a-mi exprima regretul că pe această cale a fost nevoie să se decidă campioana mondială. De când a început seria de 11 metri știam că nu mă voi simți grozav chiar dacă vor câștiga italienii; voiam să se impună prin joc. Nădăjduiesc, prin urmare, să îmi fie aprobată intenția de a trece cât mai repede pes-

te ce a pus capăt marelui eveniment. Astfel, mă rezum a puncta ce am perceput ca mai demn de reținut.

Barthez mi-a confirmat a nu știu câta oară caracterizarea, dar nici Buffon n-a fost mai breaz. Așa se face că îmi pare rău pentru Trezeguet; o fi fost hipnotizat de coechipierul de la club. M-am bucurat, în schimb, din mai multe puncte de vedere (și că închei cu ceva pozitiv, dar și dintr-o perspectivă egoistă, care va reieși mai jos) că Fabio Grosso a adus alor săi titlul. E drept că nu mi-a împlinit pe de-a întregul speranțele așternute pe hârtie după semifinale; totuși, a jucat bine, suplinindu-și de câteva ori coechipierii. Găsesc, însă (și nu doar eu), extraordinar să ajungi campion mondial când ai debutat în fotbalul profesionist la 24 de ani.

Am un cuvânt bun și pentru Cannavaro, chiar dacă nu s-a ridicat la nivelul din alte partide. Mai presus de dubiul că ar fi existat jucător care să-și fi putut celebra astfel a suta prezență în națională este impresia de neșters ce mi-a produs-o atitudinea lui de adevărat căpitan. Voi avea mereu în amintire cum stătea impasibil în timpul coșmarului departajării, cu toate că înăuntrul lui era un vulcan – ceea ce s-a vădit când șutul lui Grosso (îmi face imensă plăcere să-i trec numele din nou) a atins plasa.

Încă de când se executau loviturile de la 11 metri mi-am schimbat intenția de a sta la festivitatea de premiere. Eram curios dacă apare Zidane, însă asta a durat doar o clipă; este total opus firii mele a răsuci cuțitul în rană. Nu numai din acest motiv am închis televizorul la banalele îmbrățișări între învingători și figuri lungi (chiar

dacă n-am observat să fie plinse) ale celorlalți. Eram într-o pasă tristă, determinată de modul cum obținuseră succesul italienii; treceam astfel peste mărunta satisfacție de a-mi vedea validat un calcul făcut la începutul părții a doua, în condițiile dezinteresului față de joc. Am completat o observație preluată de reporteri, respectiv că Italia – în anii mai aproape de prezent – a disputat finala din 12 în 12 ani. Mi-a ieșit că – dacă în 1970 și 1994 au pierdut, iar în 1982 au câștigat – deznodământul pentru ei trebuia să fie fericit. În acest „ei“ mă simt dator să îl includ și pe Marcello Lippi, cu toate că – subliniez din nou – nu a orchestrat un joc pe gustul meu. Se încadrează aici și lăsarea pe bancă a lui Inzaghi, însă un foarte mare antrenor știe ce are de făcut mai bine decât chibiții. Aceștia – între care se numără și autorul însemnărilor de față – au acum cu atât mai mult obligația să-și scoată pălăria în fața lui; puțini conducători tehnici – chiar și dintre cei de elită – au dobândit consacrarea supremă. (El însuși a văzut-o așa, mai apoi: a recunoscut că tot ce a câștigat cu Juventus nu se compară cu acest triumf.)

Nu concep o adevărată încheiere fără concluzia de ansamblu. Nu este cum mi-aș fi dorit-o: rămân cu neîmplinirea că acest turneu final nu l-a estompat pe cel anterior. Mai mare necaz ar fi, însă, ca antijocul predominant aici să reprezinte tendința în fotbalul mare.

Se înțelege că, de la această temere, am căzut și mai tare în pesimism. E drept că-mi sărise somnul – și căutam să mi-l regăsesc ascultând muzică simfonică la radio și terminând pachetul de țigări deschis după prima reprimă. M-am gândit cu reținere că următorul turneu final se

va desfășura în anul în care eu aș face 50, deci s-ar putea să nu mai depindă exclusiv de voința mea să scriu despre el.

Totuși, chiar ultimele rânduri trebuie să aibă o tentă roz – cum mereu mi-a plăcut în calitate de cititor. Nu-mi aparțin mie, ci unui coleg aflat temporar în S.U.A., cu care am comentat mai tot turneul pe e-mail. În mesajul cuprinzând analiza finalei își exprima speranța că echipa noastră națională va participa la confruntarea supremă din Africa de Sud, în 2010. Exact la fel terminam cartea pe care am pomenit-o de atâtea ori aici.

DUPĂ TERMINARE

Am respectat până la capăt planul ce mi-l propusem pentru această scriitură: să fac analiza meciurilor la cât mai scurtă vreme după ce s-au desfășurat. Așa se face că mi-am schițat notițele despre finală în după-amiaza ce i-a urmat, deși – evident – timp de cugetare aș fi avut destul de-acolo încolo. De aceea subliniez abia aici că Zidane a fost declarat totuși cel mai bun – și îmi pare bine că s-a ținut cont de ansamblul prestației sale. Cred, însă, că va mai purta stigmatul ultimei (și celei mai izbitoare) impresii lăsate. Este un fenomen ce ține de psihologie, după cum mi-a adus la cunoștință domeniul care se folosește din plin de el (printre altele, pentru amplificarea scandalului – în acest caz, și nu numai): televiziunea. Niciun canal nu a fost, însă, în stare să mă edifice asupra conținutului exact al vorbelor lui Materazzi; de aceea rămân la ipoteza mea, fără să redau – cu atât mai puțin să comentez – ce a declarat mama epocalului fotbalist al Franței.

Nu regret că am scris „la cald”; marele avantaj este de a fi avut totul foarte proaspăt. Totuși, foarte curând au apărut mărturisiri pe care nu vreau să le omit. Înainte de ele, însă, voi scoate în relief fapte de viață ce par inițial mai puțin agreabile – și totuși converg spre ce mă stimula și când am început a scrie despre fotbal.

Cei mai îndrăgiți, poate, antrenori de la această ediție – Lippi și Klinsmann – au renunțat. Ambii – zic eu – au avut același imbold în a face gestul pe care voiau

să-l prevină cei din jur: demnitatea. Am arătat prin ce-a trecut marele – și conducător tehnic de-acum – german. Nu am insistat, însă, asupra a ce s-a întâmplat cu Juventus, amintind totuși cine a dus-o la atâtea succese. Nici acum nu voi detalia ce a fost la italieni; voi puncta doar consecința – în legătură cu care am amara satisfacție de a fi constatat că la fel ca mine a văzut-o un fost atacant german de talia lui Klinsmann: Rummenigge. Declarația lui – a cărei esență este că Bayern nu se repede ca hienele la cadavru – mi-a demonstrat că adevăratul spirit sportiv e departe de a se fi stins, iar noblețea de caracter merge mână-n mână cu el. Tot de sportivitate ține că Rooney s-a împăcat cu Cristiano Ronaldo, deci acesta din urmă poate continua liniștit la Manchester United – ceea ce am și văzut.

Bucuria de a fi primit – în sfârșit – exemplarele din „Jubileul uni microbist” mi-a dat puterea să cizelez alieneatul precedent; zăbovisem la el destulă vreme, ajungând la exact o lună de la finală. Cu adevărata încheiere îmi va fi mult mai ușor, pentru că îmi dă prilejul să illustrez extinderea și sporirea atracției față de sportul-rege – dorință, și totodată scop, al celor spuse și scrise de mine de-a lungul anilor.

La puține zile după turneu, soția mea a aflat de la cel mai vârstnic pacient al ei – trecut de 97 de ani – că a urmărit majoritatea meciurilor. În aceeași dimineață, colegele – dintre care una chiar că nu manifestase interes față de fotbal înaintea marelui eveniment descris aici – mi-au împărtășit senzația lor de vid când vine seara. Astfel mi-a devenit clar că acest veritabil fenomen are

un viitor ferm, indiferent de unele fațete pe care – având în vedere cât țin la esența sportului – aș prefera să nu le întâlnesc. Luciditatea îmi spune, însă, că extrem de popularul și îndrăgitul joc în unsprezece nu are cum să prezinte o excepție în ansamblul existenței.

9 august 2006

ANEXĂ
Privire de ansamblu asupra turneului
final 2006

A

Germania
Costa Rica
Polonia
Ecuador

C

Argentina
Coasta de Fildeș
Serbia-Munte negru
Olanda

E

Italia
Ghana
S.U.A.
Cehia

G

Franța
Elveția
Coreea de Sud
Togo

B

Anglia
Paraguay
Trinidad-Tobago
Suedia

D

Mexic
Iran
Angola
Portugalia

F

Brazilia
Croația
Australia
Japonia

H

Spania
Ucraina
Tunisia
Arabia Saudită

Vineri, 9 iunie

Germania – Costa Rica 4-2 (2-1)

Polonia – Ecuador 0-2 (0-1)

Sâmbătă, 10 iunie

Anglia – Paraguay 1-0 (1-0)

Trinidad-Tobago – Suedia 0-0

Argentina – Coasta de Fildeș 2-1 (2-0)

Duminică, 11 iunie

Serbia-Muntenegru – Olanda 0-1 (0-1)

Mexic – Iran 3-1 (1-1)

Angola – Portugalia 0-1 (0-1)

Luni, 12 iunie

Australia – Japonia 3-1 (0-1)

S.U.A. – Cehia 0-3 (0-2)

Italia – Ghana 2-0 (1-0)

Mărți, 13 iunie

Coreea de Sud – Togo 2-1 (0-1)

Franța – Elveția 0-0

Brazilia – Croația 1-0 (1-0)

Miercuri, 14 iunie

Spania – Ucraina 4-0 (2-0)

Tunisia – Arabia Saudită 2-2 (1-0)

Germania – Polonia 1-0 (0-0)

Joi, 15 iunie

Ecuador – Costa Rica 3-0 (1-0)

Anglia – Trinidad-Tobago 2-0 (0-0)

Suedia – Paraguay 1-0 (0-0)

Vineri, 16 iunie

Argentina – Serbia-Muntenegru 6-0 (3-0)

Olanda – Coasta de Fildeș 2-1 (2-1)

Mexic – Angola 0-0

Sâmbătă, 17 iunie

Portugalia – Iran 2-0 (0-0)

Cehia – Ghana 0-2 (0-1)

Italia – S.U.A. 1-1 (1-1)

Duminică, 18 iunie

Japonia – Croația 0-0

Brazilia – Australia 2-0 (1-0)

Franța – Coreea de Sud 1-1 (1-0)

Luni, 19 iunie

Togo – Elveția 0-2 (0-1)

Arabia Saudită – Ucraina 0-4 (0-2)

Spania – Tunisia 3-1 (0-1)

Mărti, 20 iunie

Ecuador – Germania 0-3 (0-2)

Costa Rica – Polonia 1-2 (1-1)

Suedia – Anglia 2-2 (0-1)

Paraguay – Trinidad-Tobago 1-0 (1-0)

Miercuri, 21 iunie

Portugalia – Mexic 2-1 (2-1)

Iran – Angola 1-1 (0-0)

Olanda – Argentina 0-0

Coasta de Fildeș – Serbia-M. 3-2 (1-2)

Joi, 22 iunie

Cehia – Italia 0-2 (0-1)

Ghana – S.U.A. 2-1 (2-1)

Japonia – Brazilia 1-4 (1-1)

Croatia – Australia 2-2 (1-0)

Vineri, 23 iunie

Arabia Saudită – Spania 0-1 (0-1)

Ucraina – Tunisia 1-0 (0-0)

Togo – Franța 0-2 (0-0)

Elveția – Coreea de Sud 2-0 (1-0)

CLASAMENTE**A**

1.	Germania	3	3	0	0	8-2	9
2.	Ecuador	3	2	0	1	5-3	6
3.	Polonia	3	1	0	2	2-4	3
4.	Coasta de Fildeș	3	0	0	3	3-9	0

B

1.	Anglia	3	2	1	0	5-2	7
2.	Suedia	3	1	2	0	3-2	5
3.	Paraguay	3	1	0	2	1-2	3
4.	Trinidad-Tobago	3	0	1	2	0-3	1

C

1.	Argentina	3	2	1	0	8-1	7
2.	Olanda	3	2	1	0	3-1	7
3.	Coasta de Fildeș	3	1	0	2	5-6	3
4.	Serbia-Munteneșu	3	0	1	2	3-10	1

D

1.	Portugalia	3	3	0	0	5-1	9
2.	Mexic	3	1	1	1	4-3	4
3.	Angola	3	0	2	1	1-2	2
4.	Iran	3	0	1	2	2-6	1

E

1.	Italia	3	2	1	0	5-1	7
2.	Ghana	3	2	0	1	4-3	6
3.	Cehia	3	1	0	2	3-4	3
4.	S.U.A.	3	0	1	2	2-6	1

F

1.	Brazilia	3	3	0	0	7-1	9
2.	Australia	3	1	1	1	5-5	4
3.	Croația	3	0	2	1	2-3	2
4.	Japonia	3	0	1	2	2-7	1

G

1.	Elveția	3	2	1	0	4-0	7
2.	Franța	3	1	2	0	3-1	5
3.	Coreea de Sud	3	1	1	1	3-4	4
4.	Togo	3	0	0	3	1-6	0

H

1.	Spania	3	3	0	0	8-1	9
2.	Ucraina	3	2	0	1	5-4	7
3.	Tunisia	3	0	1	2	3-2	1
4.	Arabia Saudită	3	0	1	2	2-7	1

OPTIMI**Sâmbătă, 24 iunie**

Germania – Suedia 2-0 (2-0)

Argentina – Mexic 2-1 (1-1, 1-1)

Duminică, 25 iunie

Anglia – Ecuador 1-0 (0-0)

Portugalia – Olanda 1-0 (1-0)

Luni, 26 iunie

Italia – Australia 1-0 (0-0)

Elveția – Ucraina 0-3 – 11 m; 0-0

Mărti, 27 iunie

Brazilia – Ghana 3-0 (2-0)

Spania – Franța 1-3 (1-1)

SFERTURI**Vineri, 30 iunie**

Germania – Argentina 5-3 – 11 m; 1-1 (0-0, 1-1, 1-1)

Italia – Ucraina 3-0 (1-0)

Sâmbătă, 1 iulie

Anglia – Portugalia 1-3 – 11 m; 0-0

Brazilia – Franța 0-1 (0-0)

SEMIFINALE

Marti, 4 iulie

Germania – Italia 0-2 (0-0, 0-0)

Miercuri, 5 iulie

Portugalia – Franța 0-1 (0-1)

MECIUL PENTRU LOCUL 3

Sâmbătă, 8 iulie

Germania – Portugalia 3-1 (0-0)

F I N A L A

Duminică, 9 iulie

ITALIA – Franța 6-4 – 11 m; 1-1 (1-1,1-1)